

DE CONTRACTSPELER

Leo Beenhakker,
Erwin Koeman en
John van den Brom
over het verval van
het Nederlands
voetbal

Ricky van
Wolfswinkel

Eric Botteghin

Viert Kerstmis met familie in Rhoon

ABN AMRO SPORT&ENTERTAINMENT

FINANCIAL MANAGEMENT & PLANNING VOOR DE PROFESSIONAL

DE LEVENSLLOOP VAN EEN PROFESSIONAL VEREIST EEN ANDERE TOEKOMSTVISIE

FINANCIËLE DIENSTVERLENING OP HET HOOGSTE NIVEAU

Met toewijding en professionaliteit hebt u zich naar de top gewerkt en duizenden toeschouwers genieten van uw vaardigheden op het veld of op het podium. U staat vaak onder enorme druk om te presteren. En daarom laat u uw belangen behartigen door een team dat u vertrouwt. Wij willen graag een aanvulling op dit team zijn. Daarom bieden wij u een dienstverlening op maat voor financiële vraagstukken die spelen tijdens en na uw carrière als ook in uw privéleven. Wij concentreren ons op maatwerk en verdiepen ons serieus in wat u beweegt.

GA NAAR ABNAMRO.NL/SED

Daardoor kunnen wij u professioneel begeleiden bij het managen van uw vermogen. Wij luisteren, begrijpen, doen en helpen u bij het definiëren van uw behoeften en doelen. Met u stellen wij een plan op om uw financiële doelstellingen te verwezenlijken. En passen dit aan indien veranderingen in uw persoonlijke omstandigheden of op de financiële markten daarom vragen. Neem dus nu contact met ons op voor een vrijblijvend gesprek en bezoek onze site. Wij komen graag met u in contact. Bel met : +31(0)20-6281047.

INHOUD

Colofon

De Contractspeler is een uitgave van de VVCS

Scorpius 161
2132 LR Hoofddorp
tel. 023-55 46 930
fax. 023-55 46 931
email: info@vvcs.nl
internet: www.vvcs.nl

Redactie:
mr. Louis Everard
Danny Hesp
Suzanne Bakker
Lex Muller

Foto's
Pics United
Pro Shots
Voetbal International

Vormgeving:
Kijf&Witte, Leek

Druk:
Scholma Druk, Bedum

Acquisitie:
FC Groningen Media BV
Postbus 1080
9701 BB Groningen
(050) 5878762
media@fcgroningen.nl
www.fcgroningenmedia.nl

Accountmanager: Ferry de Rooy

Vereniging van Contractspelers
Opgericht op 1 januari 1961
Koninklijk Goedgekeurd
25 juli 1963 - nummer 95

Bestuur:
Danny Hesp (voorzitter)
Theo Migchelsen
(secr-penningmeester)
Jan Bruin
Sander van Gessel
Steeff Nieuwendaal
Evgeniy Levchenko
Edwin Linssen
Kees Luijckx
Robert van Westerop

Bureaubezetting:
mr. Louis Everard (directeur)
Ad Dieben
Suzanne Bakker

Buitendienst:
Patrick van Diemen
Louis Laros
Arjan Ebbinge
Bas van den Brink

Raad van Advies:
mr. Theo van Seggelen
drs. Martin Snoeck
Jacques Visschers

Ereleden:
K. Jansen
G. Kerkum
G. Lagendijk
mr. T. van Seggelen
drs. M. Snoeck
A. Steunenbergh
S. Blatter

Member of FIFPro
Aangesloten bij de FNV

08 Leo Beenhakker,
Erwin Koeman en
John van den Brom
over het verval van
het Nederlands voetbal

29 VVCS Academy

32 Richard Jensen &
Fredrik Jensen:
'Finse broers
leven hun droom
in Nederland'

22 Eric Botteghin:
'Viert kerstmis met
familie in Rhon'

EN VERDER

- 5 Column Danny Hesp
- 6 Confrontaties
- 15 Column Stef Bekker
- 16 VVCS Loopbaanportaal
- 25 Ricky van Wolfswinkel
- 38 Column Pim de Vos

Wij houden van fairplay. Niet van Schwalbes!

DE VOS & PARTNERS
ADVOCATEN

De Vos & Partners

Is een in de voetbalwereld gespecialiseerd advocatenkantoor van ruim 20 juristen. Wij behandelen onder andere de testcase tegen de clubs en de KNVB over het spelersaandeel in de televisierechten en hebben veel ervaring met image- en spelerscontracten.

Voor meer informatie bel Pim de Vos 020 - 20 60 700, stuur een e-mail naar pdevos@devos.nl of kijk op www.devos.nl.

Adres: P.C. Hooftstraat 5-11, 1071 BL Amsterdam

KWALITEIT VERZEKERD!

Wannet Sports Insurance is al jaren toonaangevend in verzekeringen voor beroepsvoetballers.

Van een eenvoudige overlijdensverzekering tot een belangrijke voetbalongeschiktheidsverzekering: het is zó geregeld en vooral goéd geregeld!

Kijk op www.wannet.eu
of bel naar **026-3704141**

Loopbaanportaal van start

Danny Hesp

DANNY HESP

In mijn vorige column schreef ik reeds over de ontwikkeling van een loopbaanportaal speciaal voor betaald voetballers. Inmiddels is het portaal, welke onderdeel uitmaakt van de informatiewebsite www.caovoorcontractspelers.nl, online. Dit gezamenlijke initiatief van de sociale partners in het betaalde voetbal is een grote meerwaarde voor (oud-)spelers die zich verder willen ontwikkelen tijdens of na hun actieve carrière en wordt zeker een succes. De informatiewebsite voorziet de speler van veel relevante informatie zoals de cao, verzekeringen, het CFK of de diverse diensten van zowel de VVCS als ProProf. Het loopbaanportaal is wel het parapadeaardje binnen deze website.

Het Loopbaanportaal kan putten uit zeer veel wetenschappelijk onderbouwde tests en tools, waarmee de (oud-)profvoetballer uiteindelijk zijn geschikte baan kan vinden. Elk individu zal zijn eigen traject volgen. Van tevoren kan moeilijk ingeschat worden hoelang een traject duurt. Immers, elk individu heeft zijn eigen bagage en dus kwaliteiten. Om zoveel als mogelijk tot maatwerk te komen, is gekozen voor een traject waarbij gebruik wordt gemaakt van een Loopbaancoach en het Loopbaanportaal. Namens de VVCS zullen Arjan Ebbinge en Suzanne Bakker worden ingezet als loopbaancoach. Zij volgen inmiddels een post HBO-opleiding tot coach. In een intakegesprek met de Loopbaancoach zal samen bepaald worden welk traject gevolgd gaat worden en welke tools van het Loopbaanportaal hierbij ingezet worden.

Inmiddels hebben er al meerdere (oud) spelers zich gemeld om in aanmerking te komen voor het loopbaantraject. De eerste intakegesprekken zijn inmiddels ook achter de rug en worden als zeer positief ervaren. De profvoetballers - en tevens CSR-leden - Steef Nieuwendaal en Jens van Son waren zeer geïnteresseerd en werkten beide mee aan een workshop georganiseerd op het VVCS kantoor. Tijdens de workshop hebben zij uitleg gekregen wat zij kunnen verwachten van een loopbaantraject. Maar ook wat tijdens dit traject van hen verwacht wordt. Daarnaast kregen zij uitleg over de verschillende mogelijkheden van het Loopbaanportaal. Om de workshop een gericht vervolg te geven, is hen ook verzocht om een zestal tests te maken. Deze zullen dan in een volgend

individueel loopbaancoachings-gesprek geëvalueerd worden. Daarna zullen zij met de Loopbaancoach de vervolgstappen bepalen. Zowel Steef als Jens waren zeer positief over deze nieuwe dienstverlening en van mening dat veel profvoetballers hier baat bij zullen hebben.

In september 2015 is de HBO-bacheloropleiding Topsportmanagement en Ondernemerschap van de VVCS Academy bezocht door een visitatiepanel van NQA (Netherlands Quality Agency). Het NQA beoordeelt onderwijsinstellingen en adviseert hen bij hun interne en externe kwaliteitszorg. Het visitatiepanel beoordeelde de opleiding op meerdere onderdelen zoals de beoogde eindkwalificaties, het lesprogramma, de docenten, voorzieningen (virtuele klas en universitaire database), kwaliteitszorg, toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties. Op alle onderdelen scoorde de VVCS opleiding minimaal een voldoende. Uiteraard zijn wij trots op deze beoordeling en is dit een bevestiging dat wij een top opleiding hebben neergezet. Met Ard van Peppen (Roda JC) en Kees van Buuren (Sparta) als meest recente afgestudeerden.

Het hoofdartikel in deze editie van De Contractspeler gaat over de staat van het Nederlands voetbal. Internationaal zakken wij steeds verder weg en het Nederlands elftal is voor het eerst sinds 1984 niet op een EK aanwezig. Aan het woord komen drie toptrainers die elk hun visie geven over waarom het op dit moment niet goed gaat, waar wij tekort in schieten en wat wij moeten verbeteren om weer op het oude niveau terug te keren. Pensionaris Leo Beenhakker, EK '88 kampioen Erwin Koeman en AZ trainer John v/d Brom analyseren elk op eigen wijze de huidige Nederlandse generatie spelers. Daarbij komen een aantal kernwaarden steeds terug, mentaliteit, beleving, discipline en spelopvatting. Waar wij ooit voorloper waren op het gebied van opleiden, zijn wij ingehaald door landen die bij ons in de keuken hebben mogen kijken. Tijd om eens bij onze burens te gaan spieken. Denk dat met de analyse van de drie heren wij al een aardig beeld hebben waar te moeten beginnen.

Ik wens iedereen mooie kerstdagen en een gelukkig en sportief 2016 ●

Het waarom van de FIFPro klacht bij de Europese Commissie

FIFPro is de wereldwijde koepelorganisatie van 56 spelersvakbonden. De VVCS is een van de oprichters en heeft een zetel in de board. FIFPro heeft de voorbije jaren geprobeerd om de (let wel: internationale) wantoestanden en wanverhoudingen, welke voortvloeien uit het huidige transfersysteem, op te lossen middels eindeloze onderhandelingen met de stakeholders in het voetbal. Haar wederpartijen, de FIFA, UEFA, ECA en EPFL bleken echter niet bereid tot de gewenste noodzakelijke aanpassingen.

Over welke wantoestanden en wanverhoudingen hebben wij het dan?

Vijfentwintig clubs verdelen bijna al het geld

Research gedaan door Stefan Szymanski, een vooraanstaande sport management professor aan de universiteit van Michigan, rechtvaardigt de conclusie dat het bestaande transfersysteem er eigenlijk alleen maar voor zorgt dat er per jaar van de 3 biljoen Euro, welke totaal aan transferbedragen wordt betaald, het grootste gedeelte (zo'n 60%) wordt

hogere afkoopsommen kunnen veroorloven. De studie leert voorts dat het voor kleinere clubs niet zinrijk is erop te vertrouwen dat ook zij kunnen profiteren van het huidige transfersysteem. Voor hen lijkt het systeem nog het meeste op een loterij. Duidelijk moge zijn dat de bizarre inkomstenverdeling van de Champions League deze scheefgroei alleen nog maar groter maakt.

Volgens Szymanski en de FIFPro zou het beter en redelijker zijn om de hoogte van de transferbedragen meer te baseren op de daadwerkelijk gemaakte opleidingskosten voor een speler. In elk geval streeft FIFPro een open, faire concurrentie na, alsook een faire inkomstenverdeling en financiële solidariteit tussen de clubs. Bovendien lijkt het haar goed dat er een structuur tot stand komt waarbij relevante besluitvorming ter zake tot stand komt tussen werkgevers en werknemers en niet uitsluitend door organen als de FIFA.

Niet nakoming van contracten

In 2012 verscheen het "black book" van FIFPro. In twaalf, voornamelijk Oost Europese landen, werd een onderzoek gedaan naar de (betalings)moraal van de clubs. De bevindingen waren meer dan schokkend. Maar liefst 42% van de spelers werd niet op tijd betaald en een derde van hen moest zelfs langer dan drie maanden wachten op het overeengekomen salaris. Voeg daar nog bij dat 16% gedwongen werd om alleen te trainen en 12% zelfs slachtoffer werd van geweld.

Het is duidelijk wat hieraan gedaan moet worden:

- Na dertig dagen niet betaald te zijn moet een speler het recht hebben om zijn contract te doen eindigen, en wel op basis van "just cause";
- Een speler moet dan gerechtigd zijn tot de volledige restantwaarde van zijn contract. Nu is het nog zo dat de waarde van het contract dat een speler bij een nieuwe club tekent in mindering

'PRESIDENT PHILIPPE PIAT EN
SECRETARIS-GENERAAL
THEO VAN SEGGELEN BIJ DE
PERSCONFERENTIE IN
BRUSSEL NA HET INDIENEN
VAN DE KLACHT'

rond gepompt in een hele beperkte cirkel van niet meer dan 25 "elite clubs". Van een open en faire concurrentie tussen alle clubs is dan ook geen sprake. In tegendeel, de dominantie van een zeer beperkt aantal clubs wordt zo kunstmatig alleen maar groter. Zij zijn degenen die zich de steeds

wordt gebracht op een vordering van de speler, waardoor het wangedrag van heel veel clubs nog beloond wordt ook;

- Een speler die hiermee geconfronteerd wordt, moet te allen tijde speelgerechtigd kunnen zijn voor een nieuwe club. Dus ook wanneer hij beëindigt buiten de transferwindow of wanneer hij binnen het seizoen voor de derde maal overschrijving aanvraagt;
- Ook nationaal zou het voorgaande ingevoerd moeten worden;

Wat dit punt betreft lopen wij in Nederland gelukkig voorop. Maar vergeet niet dat in heel veel landen arbeidsovereenkomsten niet verplicht zijn en contractzekerheid echt een illusie is.

De onredelijke consequenties van artikel 17 RSTP van FIFA

Beëindigt een speler eenzijdig zijn contract, dan laat artikel 17 van de FIFA regulations de mogelijkheid open om hem een enorme schadevergoeding te laten betalen. Ter bepaling van de hoogte hiervan kijkt men in procedures tegenwoordig naar de “marktwaaarde” van de speler, een waarde die nota bene door de betrokken clubs wordt bepaald zonder dat de speler hierop enige invloed heeft. Om te komen tot de normaliter idioot hoge marktwaaarde wordt het gebruik van allerhande ondoorzichtige en vooral subjectieve criteria toegestaan.

Wordt het contract van een speler ten onrechte beëindigd, dan krijgt hij in de praktijk nog niet eens de restantwaarde uitbetaald. Hierin moet dus heel snel een wel redelijke balans gevonden worden.

De protected period betekent een beperking voor de speler

Gedurende de zgn. protected period mag een speler niet besluiten om eenzijdig zijn contract te doen eindigen. Doet hij dat wel, dan wordt hij niet alleen met een hoge schadevergoeding geconfronteerd, maar ook met een schorsing van in de regel 6 maanden.

Elke keer dat hij een contract verlengt, begint internationaal de zgn. protected period opnieuw te lopen. Dit terwijl dit alleen zou gelden voor het eerste contract. Hiermee wordt de speler enorm beperkt in zijn mogelijkheden om van werkgever te wisselen. Dit geldt ook voor de huidige, hele beperkte transferwindows.

Zeker wanneer een club zijn verplichtingen niet nakwam en de speler op basis hiervan zijn contract beëindigde, moet hij ook buiten de transferwindow gewoon speelgerechtigd verklaard worden als hij erin slaagt om een nieuwe club te vinden.

Eerlijke, snelle en onafhankelijke geschillenbeslechting

In vele landen geldt dit zeker niet en zijn de spelers veroordeeld tot niet onafhankelijke en obscure arbitrage instituten. Voor nationale arbitrage instituten geldt dat clubs en spelers gelijk vertegenwoordigd moeten zijn en er sprake moet zijn van volledige onafhankelijkheid.

Speel je in het buitenland en heb je een geschil met je club, dan moet je altijd de mogelijkheid hebben om je te wenden tot de Dispute Resolution van FIFA en dus niet verplicht worden om je te wenden tot een niet onafhankelijk en naar nationaal gebeuren.

Verder vindt de FIFPro het hoog tijd worden dat de CAS, het hoogste internationale sport tribunaal, wordt hervormd en dat de CAS voortaan Europees Recht gaat volgen.

Geen TPO constructies meer

Terecht wil de FIFPro dat zo snel als mogelijk een einde komt aan de obscure TPO constructies. Kijk maar even naar wat FC Twente over zich afriep door te kiezen voor een lening van Doyen Sports Investments. Niet alleen was men geen baas meer in eigen huis, maar ook de fundamentele vrijheid van een speler om zelf te kiezen om zijn contract uit te dienen, dan wel om zelf een andere club uit te kiezen werd zo verkwanseld, zonder dat de spelers in kwestie hiervan op de hoogte waren. Dat men daarbij kennelijk er ook voor lijkt te hebben gekozen om de licentiecommissie voor te liegen, maakt dit natuurlijk compleet bizar.

De FIFA RSTP, de klacht en hoe verder

Het zijn de huidige FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players die de hierboven beschreven situatie en uitwassen hebben doen ontstaan, terwijl deze juist in 2001 door de Europese Commissie werden goedgekeurd om dit alles te voorkomen.

Bij dezelfde Europese Commissie is daarom de klacht ingediend.

Inmiddels heeft de Commissie naar aanleiding van de klacht een hele stevige en inhoudelijke vragenlijst voorgelegd aan FIFA. FIFA heeft zich tot op heden beperkt tot alleen het vragen van uitstel. Dit zal worden gegeven, waardoor nu geldt “wordt vervolgd”, tot naar wij aannemen het voorjaar van 2016. Of zullen de stakeholders FIFA, UEFA, ECA en EPFL eerder wakker worden? ●

mr Louis Everard

Eén van de conclusies over het verval van We missen **topspelers** tussen de 25 en 30 jaar

John van den Brom: *Wil om te winnen ontbreekt te vaak*

Leo Beenhakker: *Heb geduld met de nieuwe generatie*

Erwin Koeman: *Blij dat ik in mijn tijd speelde en niet nu*

Het Nederlands voetbal kampt internationaal met een flinke terugval. Clubs raken Europees steeds dieper verstrikt in de achterhoede. Het Nederlands elftal moet zelfs verzuimen op het EK van volgend jaar in Frankrijk, voor het eerst sinds 1984.

Wat is er allemaal mis met de grootste en best bekeken sport van het land? Wat moet vooral anders?

Drie kenners mijmeren over wat er zoal goed en fout gaat in Nederland. Leo Beenhakker (73), sinds kort met pensioen maar in het verleden coach van onder meer topclubs als Feyenoord, Ajax, Vitesse, Real Madrid, het Nederlands elftal, Polen, enz. John van den Brom (49), tweevoudig international, trainer van ADO Den Haag, Vitesse, Anderlecht en nu AZ. En Erwin Koeman (54), 39 keer in Oranje, trainer van onder andere RKC, Feyenoord, FC Utrecht, bondscoach van Hongarije en nu samen met zijn broer Ronald werkzaam in Engeland bij Southampton.

Het gaat niet goed met het Nederlands voetbal. Wat is volgens jou de belangrijkste oorzaak?

Leo Beenhakker: 'Het is gewoon een natuurlijk proces. Waar halen we als klein land de arrogantie vandaan dat we er elke twee jaar bij moeten zijn? Het is een kwestie van aanbod en talent, van generaties. De één heeft minder aanbod, de ander levert heel veel talent. Het mooiste voorbeeld op dit moment is België. Dat heeft toevallig een heel goede generatie bij elkaar. De toppers zijn rijp en volwassen en presteren navenant.'

'Ik snap niet dat iedereen zo in paniek raakt. Je blijft afhankelijk van wat er aan talent doorkomt. In 2000 op het EK in eigen land kondigde zich een generatie aan met geweldig veel talent. De jongens speelden vervolgens in grote en zware competities. Ze werden vicewereldkampioen in 2010. Maar zeven van de elf waren in het begin niks beter dan de generatie van nu. We hebben op dit moment misschien minder aanbod van talent, maar wat we hebben is nog veel te jong, jong ook in ervaring, nog lang niet volledig gerijpt. Fysiek, tactisch en technisch zijn die jongens nog niet zo ver.'

'En we moeten af van de arrogantie om laatdunkend te durven denken dat we een wedstrijd tegen IJsland schriftelijk kunnen afdoen. Die landen hebben al die jaren niet stilgezeten en een inhaalslag gemaakt. Een aantal spelers voetbalt ook in grote competities. Die bagage nemen ze mee naar het nationale elftal.'

John van den Brom: 'Het is al vaker gezegd maar persoonlijk denk ik dat de goede en beste spelers die Nederland heeft, dat die jongens op een te vroege leeftijd en te snel naar het buitenland vertrekken. Toen Marco van Basten hier nog werkte, heb ik het vaak met hem hierover gehad. Marco zei toen gekscherend: eigenlijk moet zo'n jongen pas naar het buitenland gaan als hij meer dan honderd wedstrijden in de eredivisie heeft gespeeld, ongeacht bij welke club. Tegenwoordig vertrekken die jongens als ze vijftien wedstrijden hebben gespeeld. Dat is één oorzaak.'

'Een tweede oorzaak is, als ik naar AZ kijk, dat we afgelopen zomer zeven spelers zijn kwijtgeraakt uit de basis. We werden derde, we haalden Europees voetbal en vervolgens verliezen we wel zeven, normaal gesproken de beste spelers. Je hebt daardoor tijd nodig om op het niveau te komen, waarop je vorig seizoen bent geëindigd. Uitgangspunt zou moeten zijn dat de basisgroep in tact blijft, met jaarlijks een paar verversingen. Maar je krijgt de kans bijna niet meer om op lange termijn met zo'n groep door te werken, zeker als dat jonge spelers zijn. Dat is jammer.'

Erwin Koeman: 'Eén van de oorzaken kan misschien zijn dat we een beetje zijn doorgeslagen in de periodisering. Ik bedoel daarmee te zeggen dat wij niet meer weten wat pijnlijden is. Trainen tot een bepaald moment en dan moet je stoppen, want anders kom je in het rood. Vroeger kwamen we elke dag in het rood. Nu is alles vastgelegd voor de spelers. Je mag niet in het rood trainen, want dan kan je blessures oplopen. Om in het voetbal succes te hebben, zal je moeten pijnlijden. Het gaat uiteindelijk ook om dorzettingsvermogen. Dat je doorgaat, ook als je moe bent. Een stukje mentaliteit.'

'Ik denk ook dat de scheidsrechters in Nederland teveel fluiten voor kleine dingen. Je ziet een soort zaalvoetbal, mede omdat er op kunstgras wordt gespeeld. Door het regelmatige gefluit voor stomme dingen, ligt het spel weer stil en haal je het tempo uit de wedstrijd. In Europees verband wordt er gewoon doorge-

speeld. Ook een reden kan zijn dat we enorm veel jonge spelers hebben, dus weinig ervaring. Met name in het Nederlands elftal hebben we weinig spelers tussen de 25 en 30 jaar. En dat is juist de leeftijd dat je ervaren bent en een elftal kan dragen.'

Wat doen we goed, maar belangrijker: wat doen we niet goed?

John van den Brom: 'Wat we goed doen, is opleiden. Dat blijft ons paradepaardje. Ik ben zelf ook hoofd opleidingen geweest. (Dat was bij Ajax.) Geloof mij, er wordt in geen ander land zo goed opgeleid als in Nederland. Onder leiding van de KNVB worden er goede voorwaarden gecreëerd, naar de clubs toe, om goede spelers te blijven opleiden. Het gevolg van die goede opleiding is wel dat die jongens zo snel weer gaan vertrekken.'

'Wat doen we niet goed in de opleiding? Ik vind persoonlijk dat we in de opleiding teveel aandacht hebben voor als de spelers de bal hebben maar te weinig aandacht als ze de bal niet hebben. Dus het verhaal over balbezit en balverlies. Daarin kan nog wel een stap worden gemaakt. Dat merk ik nu ook bij AZ. Jongens die uit de jeugd doorkomen, zijn tactisch allemaal geweldig onderlegd. De technische vaardigheden zijn vaak allemaal goed. Alleen op het moment dat ze de bal niet hebben, stokt het, dan blijven ze staan, wandelen ze. Eigenlijk begint het dan pas en zeker op een hoger niveau. In de opleiding worden ze te weinig getriggerd om na te denken over: wat te doen bij balverlies.'

Leo Beenhakker: 'Als ik weer eens in Spanje ben en ik spreek bijvoorbeeld Del Bosque of Mourinho, dan zeggen die allemaal nog steeds: jullie hebben de beste jeugdopleiding, maar jullie winnen nooit wat. Dat is niet goed. In de opleiding moet je leren voetballen, met elkaar leren voetballen, maar ook leren met elkaar te winnen. Dat is het allerbelangrijkste. Dat doen we niet. Probeer beter te voetballen dan de ander, dan is er een kans op winnen. Maar als het niet lukt, dan zal de zaag erin moeten, dan moeten we wat anders doen. Het kan niet altijd met mooi voetbal. Een ploeg met enorm veel inzet en vechtlust wint het negen van de tien keer van talent. Tenzij het talent ook met vechtlust speelt. Dat is de kern van het verhaal.'

Erwin Koeman: 'We willen altijd verzorgd voetbal spelen. Dat is typisch Nederlands. Dat vind ik goed en dat moet je ook doen. Maar soms willen wij het teveel willen doen, waardoor je naïef wordt. Op Europees niveau word je daarvoor gestraft. Het voetbal is gemoderniseerd. Met name qua tempo, kracht, snelheid, mentale hardheid. In het buitenland zie je ook heel veel specifieke coaches. Voor verdedigers, middenvelders, aanvallers. Dat doen we in Nederland ook, maar we zijn daarin iets te conservatief. Het komt wel weer, maar dat duurt enige jaren. En in Nederland klagen wij altijd erg veel. Het is nooit goed.'

Jouw mening over de jeugdopleiding?

John van den Brom: 'Natuurlijk kunnen er nog steeds zaken beter, moeten zelfs beter. Het mentaliteitsverhaal. Het willen winnen ten koste van alles. De beleving. We leven in een andere tijd. Het is onzin om terug te vallen in het verleden. Dat is te gemakke-

lijk. Het klopt dat het veel meer individualistisch is geworden. Dat is een constatering en dat moet je accepteren. Maar we mogen ze best wat meer achter hun voddens aanzitten om ten koste van alles te winnen. Jonge spelers bewust maken van dat er meer manieren zijn om te winnen. Dat kan beter; nee, dat moet beter. Het moet een straf zijn als je verliest. Een mooi voorbeeld hier bij AZ. Een partijtje van vier tegen vier. Ron Vlaar deed mee. Hij is ouder en hij doet echt alles om te winnen. Kan niet schelen hoe. Zeg ik tegen mijn spelers: luister eens naar wat hij zegt. De winnaars gaan bij ons op de foto, de verliezers moeten de ballen opruimen.'

Erwin Koeman: 'Wij verrichten goed werk in de opleiding. Toch moet je kritisch naar jezelf kijken of het ook beter kan. In de jeugdopleiding krijg je tegenwoordig te maken met de sociale media. Jonge spelers van 15, 16 jaar komen al aan met managers. Ouders lopen om een speler heen. Daarin kan heel veel mis gaan, met name op het mentale vlak. Hier in Engeland poetsen alle spelers onder de achttien de schoenen van het eerste elftal. En ook van de trainers. De keeper poetst de schoenen van de keepers, de middenvelder van de middenvelders, enz. Misschien een klein facetje maar het geeft wel aan dat het niet vanzelf komt. Topsport eist discipline. In Nederland zijn we iets te vrij, iets te sociaal. Uiteraard is talent erg belangrijk maar ook plezier. Ik vraag me af of dat plezier er nog wel is in de jeugd? Misschien worden de spelers met teveel opdrachten het veld in gestuurd.'

Leo Beenhakker: 'De voetbalopleiding is goed. Individueel ook goed. Maar niet qua spelopvatting. Een voorbeeld: ik sta te kijken bij een wedstrijd van Sparta onder vijftien of zestien tegen weet ik veel. Hoor ik de trainers roepen: uithalen en uitzakken. Wat dat betekent? Terugspelen! Vroeger was nooit beter. Maar het was een ongeschreven wet dat wanneer we de bal hadden terugveroverd, de eerste bal altijd diep was. We nemen, zeker bij de jeugd, geen initiatief meer.'

'Barcelona is begonnen met dat tikkie-takkie voetbal, maar het speelt de bal daarbij rond op de helft van de tegenstander, wij op de eigen helft. We vertalen het verkeerd. Dan lopen we met de borst vooruit, want we hadden 70% balbezit. Ja, op eigen helft misschien. Ik wil weten hoeveel balbezit we hadden op de helft van de tegenstander. Dat rondspelen op eigen helft of terugspelen op de keeper, zie ik dus ook terug bij de jeugd. Dat is een tekort in de opleiding.'

Hebben we nog steeds genoeg talent?

Leo Beenhakker: 'Ja, maar talent alleen is niet genoeg. Een beslissende voorwaarde om er uiteindelijk te komen zijn de mentale vaardigheden. Als het talent doorstapt naar de eerste selectie, wordt het voor die jongen een grote ontdekkingsreis. Een zoektocht. Hoe gaat hij om met succes, tegenslag, teleurstelling, met de druk? Blijft hij een eeuwig talent of maakt hij de noodzakelijke stappen?'

John van den Brom: 'We barsten van het talent. Nu en over tien jaar hebben we nog steeds veel talent. Ook over honderd jaar. Daar ben ik heilig van overtuigd. Ik was vroeger ook alleen maar op het veld bezig. Had ik talent? Nee. Heb ik het talent ontwikkeld? Ja, omdat je steeds maar weer bezig bent. Doen, doen, doen. Dat heb je nog steeds en dat blijft zo.'

FOTO: PROSHOTS

Erwin Koeman: 'Ik denk dat wij in Nederland nog steeds veel talent hebben. Er worden nog steeds talenten geboren. En er zullen nog steeds talenten doorstromen naar het buitenland. Al dan niet te vroeg; daar kan je over discussiëren. Talent is er altijd. Dat zal blijven, ook in Nederland.'

Waar zit het verschil tussen de "oude" succesvolle generatie en de huidige generatie? Zit dat in mentaliteit, beleving, fysiek of technisch/tactisch vermogen?

John van den Brom: 'Beleving. Dat is het grootste verschil. Vooral de beleving: wat moet ik ervoor doen om de top te halen. Wij komen elke dag om negen uur op de club. We ontbijten met elkaar. Om kwart over negen zijn we klaar. Om half tien begint iedereen in de gym. Met wat voor beleving ga je die gym in? Ga je op die fiets zitten en een eindje trappen? Of begint om half tien je werkdag? Ik ben blij dat we hier Vlaar en El Hamdaoui hebben rondlopen. Zij weten wat er in de absolute top wordt gevraagd. Bij een grote club. Als je ziet hoe die jongens qua beleving met hun lichaam bezig zijn. Als ik dat vertaal naar mijn spelersgroep, dan kunnen we daarin nog een slag maken.' 'Een voorbeeld: we gingen een sprintvorm doen. Derrick Luckassen, één van onze snelste spelers, tegen Ron Vlaar. Over zes, zeven meter. Ron is niet sneller dan Derrick. Helemaal niet zelfs. Maar doordat hij slimmer is en zijn lichaam gebruikt, echt klaar stond met een houding: ik ga niet verliezen, ik mag niet verliezen, daarin is alles geoorloofd, hield hij hem achter zich. Beleving is te leren. Maar je moet de speler daarbij helpen. Ron is daar belangrijk in.'

Erwin Koeman: 'Het grote verschil is de tijd waarin we nu leven. Wij zaten in een tijd zonder sociale media. Dat is heden ten dage een hot item. Iedereen zit nu met zijn telefoontje of laptop te communiceren. Men communiceert niet meer met elkaar. Er is geen onderlinge coaching meer. Men corrigeert elkaar niet meer. Ik merk dat ook in Engeland. In onze tijd coachten en corrigeerden we elkaar constant. Je kunt tegenwoordig niets meer doen of het staat op Twitter of Facebook. Als ze met een hoed op naar het Nederlands elftal komen, staat gelijk de hele wereld op zijn kop. Dat is zo'n groot verschil, dat kan je eigenlijk niet met elkaar vergelijken. Ik vraag me af of er in het voetbal minder plezier is dan in onze tijd. Het is in elk geval totaal verschillend. Persoonlijk ben ik blij dat ik de periode speelde dat ik speelde en niet in deze tijd.'

Leo Beenhakker: 'Deze generatie staat egocentrisch in de wereld. Ze leven veel te veel in hun eigen wereld. Ik zie bij wedstrijden teveel elf spelers en dat is niet goed voor een teamsport. Ze spelen niet in dienst van het team. Dat is het grote verschil met vroeger, de consequentie van deze tijd. Vroeger leefden we met elkaar. Tijdens een trainingskamp aten we met elkaar, we zaten te kaarten, we praatten over van alles, er was sociaal contact. Dat gebeurt niet meer. Na het eten verdwijnen ze meteen naar boven. Ze zijn niet meer met elkaar. En zo voetballen ze ook. Je houdt het niet tegen, maar het dwingt wel tot een andere aanpak. Je moet het managen. Het vak van trainer wordt mede daardoor steeds moeilijker.'

Hoe is het niveau van de trainers in Nederland?

John van den Brom: 'Goed. Ik denk dat wij nog steeds de meeste trainers in het buitenland hebben. De trainers zijn bij ons goed opgeleid. Maar we moeten wel scherp blijven, in de zin dat we wel mee moeten in de vernieuwingen van het voetbal. Het voetbal is totaal veranderd. Ik doe nog wel eens mee met een rondootje, een positiepelletje. Dat is niet zo moeilijk. Ik was nooit zo'n loper. Als het op lopen aankomt, wordt het al lastiger. Het tempo van lopen is zo hoog geworden. Je moet ervoor zorgen dat de jongens fysiek top zijn, willen ze een resultaat kunnen behalen. Dat is onze taak. Het gaat helemaal niet om 4-3-3, 4-4-2 of 5-3-2. Daar geloof ik helemaal niet meer in. Het gaat erom dat je een team creëert dat wil winnen.'

'Ja, we pemperen de spelers teveel. Alles is goed geregeld. Wij moeten de omstandigheden voor de jongens ook zo goed mogelijk faciliteren.

Maar wij maken ze absoluut niet monddood. Wij willen juist dat zij gaan meedenken. Dit is de opstelling, hoe denken jullie dat we daarmee het beste resultaat kunnen behalen? Jullie hebben twintig minuten de tijd om dat met elkaar te bespreken. Als zij klaar zijn, roepen ze ons. Je kunt ook zeggen: we gaan het zo doen, we dulden geen in- en tegenspraak. Maar dat is ouderwets. Ik vind het een mooie ontwikkeling, als je probeert die spelers medeverantwoordelijk te maken. Een mooi proces, elke dag weer.'

FOTO: PROSHOTS

Erwin Koeman: 'Ik denk dat het in het algemeen goed is. We zijn opgegroeid met de Nederlandse huisstijl. In technisch en tactisch opzicht zijn we ver. Maar voor de Nederlandse trainer is het niet altijd gemakkelijk, omdat je te maken krijgt met wat ik qua financiën heb meegemaakt bij RKC. Ik werkte daar met spelers die voor een paar euro's per maand liepen te voetballen. Je bent eigenlijk meer crisismanager dan trainer. Temeer, omdat je met alles te maken krijgt, ook in het sociale media-gebeuren. Zeker in Nederland denken spelers al snel dat ze goed zijn. Dat moet je goed kunnen managen. Het voordeel is dat jezelf hebt gevoetbald. Als je in het buitenland hebt gewerkt, en dat geluk heb ik nog steeds, doe je meer ervaring op, leer je meer dingen waardoor je toch een betere trainer wordt.'

Leo Beenhakker: 'Daar is niets mis mee. Totaal niet, zeker wat betreft het niveau. We hebben een aantal gelouterde trainers, jongens uit de praktijk zoals Frank de Boer, Phillip Cocu en Giovanni van Bronckhorst. Ik heb ook veel bewondering voor Peter Bosz, die bij Vitesse van een vreemdelingenlegioen een uitstekend team maakt. Het voetbal-management is gesneden koek voor de trainers. Maar dat is maar vijftig procent van het vak. Mensen managen, dat is die andere vijftig procent en daar gaat het om. Hoe krijg ik een speler 100% in een wedstrijd en hoe houd ik hem 100% in die wedstrijd. Het zijn allemaal eigenheimers.'

En van de jeugdtrainers?

John van den Brom: 'Wat ik belangrijk vind is dat een club voor de opleiding over verschillende types trainers beschikt. Zodat de jeugd kennismakt met verschillende manieren van trainen. Met verschillende persoonlijkheden. Bij AZ is dat in orde. We zijn niet voor niets het afgelopen seizoen onderscheiden als beste opleiding van Nederland.'

Erwin Koeman: 'In heb daar eigenlijk geen oordeel over. Ook bij de jeugd is het een voordeel als je zelf hebt gespeeld. Je ziet dat clubs veel oud-spelers betrekken bij de opleiding. Dat is goed. Ze krijgen zodoende de gelegenheid en op den duur zal blijken of ze het niveau hebben om trainer te worden.'

Leo Beenhakker: 'Dat heb ik al aangegeven. Het gaat over de filosofie. Het accent ligt op goed verzorgd voetbal. Maar we moeten ook willen winnen. Neem Real Madrid - Valencia onder zeven-tien jaar. Als het tegenzit komt er gif in. Ze hebben een bloedhekel aan verliezen. Ze moeten morgen over straat en willen niet uitgelachen worden. Het gaat om winnen. Die drive, dat gif moet er ook in zitten.'

Waarom kunnen we niet meer verdedigen?

John van den Brom: 'Omdat we daar te weinig aandacht aan besteden. We zijn allemaal op zoek naar goede spelers, nummer negen of tien, maar in de opleiding nooit naar de echte noeste verdediger. Dan kom je weer bij Ron Vlaar. Als je ziet hoe makkelijk hij zich hier in de training staande houdt, terwijl hij er zo lang uit is geweest. Dat zegt wel iets. Persoonlijk vind ik dat wij bij AZ wel een paar goede verdedigers hebben. Een echte verdediger kent zijn kwaliteit, weet wat hij moet doen en vooral wat hij niet moet doen. Voor alles kent hij zijn beperkingen.'

Erwin Koeman: 'Verdedigen is een kunst. Misschien is het voor veel spelers te min om te verdedigen. Een goede verdediger moet in elk geval een laag ego hebben. Er is discipline nodig en hij moet een teamspeler zijn. Hij moet zich kunnen en willen wegcijferen voor het team. Iedereen moet tegenwoordig de ster zijn. Ze willen allemaal de bal hebben. Ze willen allemaal mooie dingen doen met de bal. Het gaat allemaal om jezelf. Nederlandse verdedigers willen ook altijd alles voetballend oplossen. Daardoor worden we naïef en verliezen we ook. We hebben het type Jaap Stam niet meer.'

Leo Beenhakker: 'Dat weet ik niet. Wat me wel de laatste jaren opviel, was dat ik tijdens een scoutingsverhaal als bondscoach van Polen of bij clubs vaak over een verdediger de conclusie hoorde: hij kan niet voetballen. Dan vroeg ik in mijn onschuld: maar kan hij ook verdedigen? Met verdedigers wordt te aanvallend gedacht. Verdedigen is een vak. In Italië is hij een vedette. In onze filosofie is geen ruimte meer voor sportieve moordenaars. Bij Vitesse had ik de beschikking over Marco De Marchi. Bij hem kwam geen muis door. Het type Jaap Stam.'

Wat zijn de belangrijkste verschillen met het buitenland? België, Engeland en Duitsland?

John van den Brom: 'Door mijn tijd bij Anderlecht kan ik heel goed de vergelijking maken tussen de Belgische en Nederlandse competitie. Ik denk niet dat die elkaar veel ontlopen. Qua niveau zijn ze gelijkwaardig. Nederlandse clubs gaan altijd een wedstrijd in met het idee: hoe kan ik die winnen. In België is het omgedraaid. Daar overheerst de gedachte: hoe kan ik die wedstrijd niet verliezen.'

'De nieuwe opzet van de competitie was in het begin heel moeilijk om aan te wennen. Na dertig wedstrijden sta je bovenaan, en dan worden de punten gehalveerd. Zeer frustrerend. Maar de play-offs zijn fantastisch. Met de beste zes ploegen heb je wel tien topwedstrijden. Stadions bom- en bomvol. Veel aandacht van de media. Het leeft enorm.'

'Het verschil met Duitsland is enorm. Ik denk dat de Duitse competitie in alles het best aangeschreven staat. Het niveau van de Engelse competitie is niet echt hoogstaand, maar alles erom heen, de inzet, de strijd, dat maakt het bijzonder. Nederlandse trainers die daar werken, kunnen het verschil maken, met hun achtergrond om ze nu eens op een andere manier te laten voetballen dan ze gewend zijn. Spanje is een betere uitvoering wat wij graag in Nederland willen. Ze spelen daar op een hoger niveau. Maar de ploegen zijn in leeftijd allemaal ouder dan hier. Dat scheelt misschien wel zes jaar.'

Erwin Koeman: 'België beschikt over een enorme potentie aan goede spelers. In Engeland heeft iedereen goede spelers, waardoor het tempo hoger ligt. Er worden meer duels uitgevochten. De scheidsrechters laten meer toe. Ik denk ook dat in Engeland

FOTO: PROSHOTS

op een andere manier wordt getraind dan in Nederland. Er wordt sowieso meer getraind. Er is onderling veel meer competitie op de training. De clubs hebben een grotere en betere selectie. Op de training is het ook altijd een wedstrijd. Je moet echt fit zijn om te overleven. Natuurlijk heeft dat ook met geld te maken. Wat ook meespeelt in Engeland, is dat alle stadions vol zitten. Er zijn fantastische velden. De faciliteiten zijn geweldig. Dat is ook een pré. Duitsland heb ik eveneens hoog zitten, maar Engeland is beter omdat de clubs meer geld hebben te besteden.'

Leo Beenhakker: 'België heeft nu een gouden generatie, maar de competitie is niet beter. Passie is het verschil met Engeland. Daar gaat het om winnen. Duitsland stond bekend om zijn mentaliteit van nooit opgeven. We hebben pas verloren als we onder de douche staan. Maar in dat vechtvotbal hebben de Duitsers een geweldige inhaalslag gemaakt. Aan hun mentaliteit hebben ze goed voetbal toegevoegd.'

Jouw mening over het functioneren en de rol van de KNVB? En moet de KNVB de Hollandse school bepalen?

John van den Brom: 'Ten aanzien van de opleiding is er een hele goede wisselwerking en samenwerking tussen de KNVB en de clubs. De nieuwe piramide, waardoor ook de clubs in de eerste divisie, kunnen degraderen, ik denk dat die goed is. Over de opzet van de competitie kunnen we discussiëren. Ik heb het al gehad over het voorbeeld in België. Dan kan je je de vraag stellen: speelt het nationale elftal van België nou zo goed omdat de opzet van de competitie is veranderd? Zeg het maar, ik weet het antwoord niet. Ze spelen nu allemaal in het buitenland, maar ze hebben er wel onderdeel van uitgemaakt. Andere weerstand, hogere druk. Als je dat elke keer kan opvoeren in een wedstrijd, word je wel beter als spelers.'

'Wat is de Hollandse School? Die hangt in het Rijksmuseum. Dan kom je op de manier van spelen: 4-4-2, 4-3-3, 4-4-1-1, 3-2-3-2, allemaal onzin. Je speelt met de spelers die je hebt. En dat kan in januari alweer anders zijn. Of volgend jaar zomer.'

Erwin Koeman: 'Ik heb niet een heel goed idee hoe de KNVB het doet. De voetbalmensen moeten bepalen welke richting je opgaat. Als je over het Nederlands elftal spreekt en over de Nederlandse jeugdelftallen, dan moeten daarin voetbalmensen het voor het zeggen hebben. Ik heb geen flauw idee welke mensen het bepalen bij de KNVB. Het lijkt mij op het eerste oog een log apparaat. Het is nu wel tijd dat de KNVB opstaat en duidelijkheid schept in welke richting ze op willen. We lopen nu achter de feiten aan.'

Leo Beenhakker: 'De KNVB moet gewoon een zwaargewicht aanstellen als technisch directeur. Wie beheert nu het voetbalbeleid bij de KNVB? Dat moet een autoriteit zijn.'

Moet er een technisch directeur komen in Zeist?

John van den Brom: 'Dat hoeft voor mij niet. Wat voegt hij aan kennis toe voor de technische staf die al werkzaam is in Zeist?'
Erwin Koeman: 'Er moeten mensen uit het voetbal komen en zij moeten hoe en wat bepalen. Ook over de scheidsrechters; hoe ze moeten fluiten in Nederland. Ik vind het allemaal te slap. Daardoor hol je ook achteruit. Nederlandse scheidsrechters, die in het buitenland fluiten, laten meer toe dan in eigen land.'

Zijn de magere jaren aangebroken bij het Nederlands elftal? Zie je al een volgende gouden generatie? Halen we het WK van 2018 in Rusland?

John van den Brom: 'Nee, dat hoeft niet. We hebben nog steeds veel talent. Maar het is nu wel het moment om een nieuw team voor een heel lange termijn op te bouwen. Of dat team zich gaat plaatsen voor het WK in Rusland, weet ik niet, durf ik niet te zeggen. Maar natuurlijk zie ik wel weer een gouden generatie. Ik vind wel dat we spelers moeten benutten op de posities, waarop ze goed zijn. Ik zie vaak in het Nederlands elftal spelers op andere posities lopen dan ze bij hun club spelen. Als je een rechtsback zoekt, kies dan als bondscoach de beste op die positie en ga niet schuiven met spelers. Het is tijd om schoon schip te maken. Als je op dezelfde manier doorgaat, dan denk ik niet dat we op korte termijn gaan terugkomen.'

Erwin Koeman: 'Wij missen op dit moment een generatie spelers tussen de 25 en 30 jaar die op internationaal niveau acteren. De nieuwe lichting is nog erg jong. Een aantal kan uitgroeien tot internationaal goede spelers. Daar ben ik van overtuigd. Maar zoals het er nu voorstaat, wordt het een enorm moeilijke hindernis om straks het WK te halen. Het voordeel zou kunnen zijn dat er minder druk op het elftal komt te staan. Omdat men zeer negatief is en er niet meer in gelooft. Wie weet of we nog voor een stunt kunnen zorgen. Maar op het moment zullen we zeer kritisch naar onszelf moeten kijken. De naïviteit van ons spel moet er echt uit.'

Leo Beenhakker: 'We hebben genoeg talent, maar het hangt af hoe ze zich ontwikkelen. Ze zijn bezig met een ontdekkingsreis. Dat kost even tijd. Er valt een gat in de generatie van 26- a 27-jarige spelers. Zij zijn dragend maar die hebben we nu niet. Talent leert snel, maar met dat proces zijn ze wel even bezig.' ●

LAPO ELKANN
by Chen Man

HUBLOT

T H E A R T O F F U S I O N

Big Bang Unico Italia Independent.
Designed in collaboration with the Italian brand. UNICO column-wheel chronograph. In-house Hublot movement. 72-hour power reserve.
Case crafted using a carbon fiber and aluminium alloy developed exclusively by Hublot: Blue Texalium. Blue jeans straps with studs stitched to black rubber. Limited edition to 500 pieces delivered with sunglasses made with the same materials.

EXCLUSIVE RETAILERS

LEON MARTENS

+31(0)43 325 63 63 leonmartens.com

SCHAAP + CITROEN

+31(0)20 346 34 00 schaapcitroen.nl

Lectori salutem: 'conservatisme is als een estafette op de plaats'

STEF BEKKER

Jonah Lomu is overleden. Wie? Jonah Lomu. De iconische rugbyer, bij leven al een legende. Een status in rugbyland vergelijkbaar met onze Johan Cruyff. De beste man woog 'in his prime' 120 kilo maar liep desondanks de 100 meter in minder dan 11 seconden. Hij was de jongste debutant bij de All Blacks en maakte faam door als een bulldozer over Mike Catt te lopen in de halve finale in 1995 in Zuid Afrika. Hij werd maar 40 jaar. Veel te vroeg overleden. Bij hem werd in 1996 een bijzondere nierziekte geconstateerd wat uiteindelijk een slopend effect had op zijn fysieke gesteldheid en daarmee zijn carrière. Kijk eens op youtube en geniet. Rugby, een sport die vaak met voetbal in verband wordt gebracht. Rugby, een sport die op een aantal vlakken ver voorbij voetbal is. Te denken valt aan modernisering spelregels of de medische begeleiding en monitoring van spelers. Rugby, misschien nog wel het meest bekend om het credo respect. Respect naar elkaar, en meer nog respect naar de scheidsrechter. Met buitengewoon veel plezier heb ik het wereldkampioenschap rugby gevolgd. Bijzonder leuk in beeld gebracht door RTL. De fysieke gesteldheid van de spelers vond ik imponerend. Niet zeuren, maar poetsen. Blijven gaan. Maar wat ik misschien nog wel het meest fascinerende vond, waren de scheidsrechters. Zeker niet vrij van fouten. En soms al te makkelijk de hulp inroepend van de 4e man. Oh ja, bij rugby is een 4e official, die nog eens ingrijpt ook. Bij twijfel wordt gewoon even teruggekeken. Wat overigens naar mijn weten bij meerdere sporten gebeurd, zoals ijshockey, basketbal of American Football. Nu weet ik niet of een dergelijk routeboek ook in het voetbal geïmplementeerd kan worden. Interessant om daarover na te denken. Maar wat me het meest is bijgebleven, is het respect voor de scheidsrechter. Right or wrong, besluit is besluit en de speler accepteert het. Geen opgewonden gedoe, geen gebrul of agressief gedrag richting de scheids. Zo moeilijk lijkt

me dat niet om die fatsoenregel in te voeren. Volgens mij wordt het voetbal er alleen maar leuker op. En zo leuk is het niet. Want in wat voor een wereld leven we als je niet veilig bent als je naar je idolen in een stadion wilt gaan kijken? Denk aan het schrappen van de wedstrijd in Hannover. Een sport, die misschien wel juist voor verbroedering kan zorgen, wordt getroffen door terrorisme. Een sport die voor velen ontspanning, plezier en emotie brengt. Een andere emotie komt bij mij op als het over mijn vakgebied gaat. De fiscaliteit. Elk jaar wordt er een belastingplan ingediend. Met voorstellen en/of aanpassingen van de bestaande belastingwetten. Meer en meer wordt het belastingrecht ingezet om politieke doelstellingen te bewerkstelligen. En daarmee wordt belastingrecht een speelbal van politiek gewin. De Tweede Kamer heeft het belastingplan 2016 grosso modo aangenomen. Maar nu nog de Eerste Kamer. En daar liggen de politieke verhoudingen anders. 'Gaat het nu door of niet' was ten tijde van het schrijven van deze column niet duidelijk. Wel was duidelijk dat een aantal maatregelen van het belastingplan pas per 1 januari 2017 in zouden gaan. Een in het oog springende maatregel was het definitief invoeren van een verruimde schenkregeling van ≈ 100.000 rondom de eigen woning en bijbehorende schuld. Mocht de Eerste Kamer fiscaal vuurwerk teweeg brengen, dan kan dit plannetje gemakkelijk in het belastingplan 2017 verwerkt worden. Langzamerhand kruipen we naar het slot van het jaar 2015. Hoop ik dat Johan Cruyff (en de velen die ook door deze ziekte getroffen zijn) herstelt. Hoop ik dat het nieuwe jaar sportief succes zal brengen. Hoop ik dat de voetbalsport verschoond blijft van vreselijk terrorisme.

Neem voor meer informatie contact op met Stef Bekker, als belastingadviseur verbonden aan Punt & Van de Weerd Belastingadviseurs te Den Haag. (telefoon: 070-3.025.825). ●

Neem voor meer informatie over dit onderwerp contact op met Stef Bekker, als belastingadviseur verbonden aan Punt & Van de Weerd Belastingadviseurs te Den Haag. (telefoon: 070-3.025.825)

VVCS Loopbaanportaal

De VVCS en ProProf hebben een nieuwe service dat als doel heeft spelers optimaal voor te bereiden op het moment dat hun actieve loopbaan voorbij is: het Loopbaanportaal. 'Wij willen voorkomen dat spelers in een zwart gat vallen, door hen vakkundig te begeleiden op weg naar een nieuwe, tweede carrière.'

Het is een beladen, angstwekkende term, het Zwarte Gat. Voor sommige profvoetballers is het nog iets abstracts, maar er zijn helaas genoeg oud-spelers die er wel ervaring mee hebben. Klaar met hun loopbaan en dan opeens is er niets meer: geen training, geen werk, geen wedstrijd, geen of minder inkomen, veel minder mensen die naar je omkijken of zaken voor je regelen. Geen doel, geen plan, geen idee... Een nieuw leven begint, en zonder voorbereiding moet je eigenlijk opnieuw beginnen: wat kan ik? Wat wil ik? Wat is er mogelijk?

In 2014 bleek uit een onderzoek van adviesbureau Berenschot onder (oud-)profvoetballers dat ruim een kwart van de voetballers na afloop van hun spelersloopbaan meer dan een jaar nodig heeft om een andere baan te vinden. Dat is langer dan de "gemiddelde Nederlander nodig heeft.

In datzelfde onderzoek verklaarde een kwart van de spelers belemmeringen te ervaren bij het voorbereiden op een maatschappelijke loopbaan, zoals een gebrek aan tijd of motivatie, of een club die weinig medewerking biedt bij het zoeken naar passende opleidingsmogelijkheden.

Naar aanleiding van het onderzoek beseften de spelersvakbonden VVCS en ProProf dat profvoetballers meer begeleiding nodig hebben om die belangrijke stap naar een tweede loopbaan te kunnen maken.

Zowel ProProf als de VVCS had al een speciale service om spelers op weg te helpen naar die tweede loopbaan. ProProf bood haar leden de Career Coach, een initiatief ontwikkeld met Berenschot. Op haar beurt had de VVCS haar zogenoemde Re-integratieservice.

Het nieuwe Loopbaanportaal is een logische vervolgstap, een perfectionering van de eerdergenoemde services van de VVCS en ProProf. De vakbonden bieden een loopbaantraject compleet met loopbaancoaches aan. Namens de VVCS staan Suzanne Bakker en Arjan Ebbinge klaar om geïnteresseerde spelers te begeleiden met het doorlopen van het loopbaantraject.

Belangstellenden kunnen zich zelf melden bij hun vakbond. Vervolgens zal de loopbaancoach eerst een intakegesprek voeren, om te kunnen bepalen of het verzoek van de speler serieus genoeg is en of hij voldoende gemotiveerd is.

Suzanne Bakker: 'Tijdens het gesprek proberen we onder meer te weten te komen, of de speler een idee heeft wanneer hij denkt dat zijn carrière ten einde is. Of hij al een beeld heeft wat hij wil gaan doen. Spelers die al weten dat ze schilder willen worden, hoeven eigenlijk niet te komen. Die hebben onze hulp niet meer nodig.'

Is de loopbaancoach overtuigd van de motivatie van de speler, dan stelt hij/zij een persoonlijk loopbaantraject op, om de speler zo goed mogelijk te helpen. De speler krijgt dan ook met een wachtwoord toegang tot het afgeschermd menu van het Loopbaanportaal. Het traject bestaat uit een twintigtal wetenschappelijk onderbouwde testen, zoals een beroepskeuzetest, een loopbaanvragentest, een persoonlijke-waardentest. Deze testen zullen de speler uiteindelijk moeten helpen ontdekken wat zijn interesses, kwaliteiten, talenten, waarden en mogelijkheden zijn. Daarvoor zal de speler zelf flink aan de bak moeten om de testen zo serieus mogelijk te maken. Dankzij het portaal kan hij dat online doen op elk moment van de dag.

De loopbaancoach zal het traject nauwgezet volgen en maandelijks met de speler afspreken om de meest recente testresultaten te evalueren. Op basis van die testen en evaluatiegesprekken beslissen de loopbaancoach en de speler over de volgende stap in het traject.

Suzanne Bakker: 'Voor alle duidelijkheid, wij begeleiden de spelers, maar het is vooral de bedoeling dat de spelers zelf aan de slag gaan. Ze moeten niet verwachten dat wij na een of twee gesprekken precies zeggen wat hun volgende baan is.'

'Het is aan hen om de testen te maken met als doel een beter, duidelijker beeld van zichzelf te vormen en meer inzicht te krijgen in hun talenten, kwaliteiten en interesses. Wij zorgen voor de ondersteuning en helpen met het reflecteren en de voortgang van het traject.'

Na deze uitgebreide ontdekkingstocht van de speler, bepalen de loopbaancoach en de speler samen wat de eindconclusie is van het loopbaantraject. Suzanne Bakker: 'Voor de ene speler betekent dit, dat we zijn talenten en kwaliteiten kunnen koppelen aan concrete functies en indien nodig zelfs al vacatures. Een andere speler zou kunnen beginnen met een opleiding die de begeerde tweede loopbaan realiseerbaar moet maken.'

Louis Everard: 'Elk jaar zijn er 150 spelers die afvallen, voor wie de loopbaan als profvoetballer eindigt. En zij moeten allemaal verder. Wij willen ervoor zorgen dat het niet meer nodig is dat zij op dat toch al moeilijke moment in een zwart gat terechtkomen. Daarmee beginnen we al tijdens hun actieve carrière door hen voor te lichten over de eindigheid van de actieve loopbaan en te informeren over

mogelijkheden zoals scholing en vanaf nu het Loopbaanportaal. Op deze manier kunnen ze zich heel gemakkelijk voorbereiden, via een portaal dat 24 uur per dag voor hen klaarstaat.'

'We zijn ervan overtuigd dat dit initiatief een zeer nuttig hulpmiddel is voor alle spelers.'

Het digitale loopbaanportaal:

- maakt jouw talenten zichtbaar en inspireert
- ondersteunt jouw ontwikkeling en opleiding
- koppelt jouw talenten aan functies en vacatures
- helpt bij jouw overstap

THE NEW JAGUAR XE THE SPORTS SEDAN REDEFINED

De nieuwe Jaguar XE sports sedan zet de nieuwe maatstaf in de middenklasse met zijn door de F-TYPE geïnspireerde design en baanbrekende technologie. Het programma van de Jaguar XE loopt van uitvoeringen met een CO₂-emissie van slechts 99 g/km tot modellen met een topsnelheid van 250 km/h.

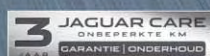
JAGUAR.NL

VANAF € 39.990*
LEASE VANAF € 649**

20% BIJTELLING

THE ART OF PERFORMANCE

Min./max gecombineerd verbruik 3,8-8,1/100km. CO₂ uitstoot resp. 99-194 g/km. *Vanafprijs € 39.990,- is incl. BPM en BTW en excl. kosten rijklaar maken. **Leaseprijs is o.b.v. Full Operational Lease door Jaguar Fleet & Business Leasing, 60 maanden en 100.000 km. Zie voor kosten en voorwaarden www.jaguar.nl. Wijzigingen voorbehouden.

Het portaal werd opgezet door de sociale partners in het Nederlandse betaald voetbal verenigd in de Stichting CAO, te weten de VVCS, ProProf en de FBO (Federatie Betaald Voetbalorganisaties). De stichting heeft een sociaal fonds, waarmee onder meer scholing, omscholing, opleiding en begeleiding van spelers worden gefinancierd. Het CFK (Stichting Contractspelersfonds KNVB) heeft tevens een financiële bijdrage geleverd.

De Limburger is sinds deze zomer in dienst bij RKC Waalwijk, nadat hij zijn contract bij Sparta Rotterdam had uitgediend. Vanwege privéomstandigheden wilde de voormalig speler van Willem II, FC Den Bosch en MVV terug naar Noord-Brabant. 'Ik raakte in gesprek met RKC, dat met mij wilde meedenken. Nu ben ik naast mijn werk als profvoetballer 20 uur per week als accountmanager in dienst van Mandemakers, onze hoofdsponsor. Binnen het bedrijf kan ik rondkijken wat mij wel of niet interesseert. Ik heb al op een beurs gestaan, in een winkel gewerkt en op kantoor gezeten. Het is allemaal heel erg leerzaam.'

Het liefst staat Steef op het voetbalveld, maar hij is ook realistisch. 'Ik heb altijd gezegd dat zolang ik enthousiast ben en het niveau aankan, ik wil doorgaan. Maar ik verwacht niet dat ik tot mijn 38ste speel. Ik ben niet het type dat doorgaat omdat hij moet. Voor mij is voetbal niet meer het allerbelangrijkste. Als ik een goede aanbieding voor een maatschappelijke carrière krijg, dan is dat voor mij een zéér serieuze optie.'

Steef is altijd bezig geweest met zijn toekomst. Nadat hij zijn VWO had afgerond, probeerde hij vergeefs rechten te studeren. Steef was net voetbalprof en moest ook geregeld op trainingskamp met nationale jeugdselecties. Het ontbeerde hem aan tijd. 'Ik moet ook zeggen dat de motivatie ontbrak. Ik was blij dat ik mijn VWO had afgerond, daarna hoefde ik niet meer zo nodig. Ik richtte mij op het voetbal.'

Enkele jaren later meldde Steef zich aan voor de VVCS Academy. Binnen vier jaar had hij de HBO Sport Management afgerond. 'Ik zat er in de eerste lichting met jongens als Joost Broerse en Cedric van der Gun.' Vervolgens ging hij naar de Johan Cruyff University, waar hij een eenjarige master volgde. 'Een schitterende ervaring door de praktijkvoorbeelden en het contact met andere sporters.' 'Eigenlijk heb ik mijn beste jaren als voetballer gehad, terwijl ik aan het studeren was.' Afgeronde studies, een parttime maatschappelijke baan; Steef lijkt goed voorbereid op de toekomst na het einde van zijn voetballoopbaan. 'Ik wil dat zwarte gat niet in. Ik wil niet weer van onderaan beginnen.' Om dat risico verder te verkleinen, meldde Steef zich aan voor het Loopbaanportaal, dat de VVCS en ProProf hebben ontwikkeld. 'Ik wil actief op zoek naar mijn mogelijkheden en interesses. Wie weet kom ik er achter dat ik het leuk vind agent te zijn...'

Eén ding weet Steef al wel. Hij is niet het type om de hele dag op kantoor te zitten. 'Ik moet het meer van interactie met mensen hebben, ik moet ook naar buiten. Het zal een combinatie zijn.'

Steef heeft al wel een droombaan in gedachten: technisch directeur. 'Dan kan ik mooi topsport en het bedrijfsleven combineren. Ik denk dat daar mogelijkheden voor mij liggen met mijn ervaring en het netwerk dat ik heb opgebouwd.' Het is ook een baan waar meer (ex-)profvoetballers van dromen. Meer dan er clubs zijn ...

→

De Stichting CAO voor Contractspelers heeft een eigen website (www.caovoorcontractspelers.nl) boordevol initiatieven en informatie voor profvoetballers en gestopte profs, zoals:

- Het Loopbaanportaal
- Voetbaljobs (een overzicht van vacatures bij BVO's)
- VVCS Academy (Online studeren tijdens je spelersloopbaan)
- Career Coach ProProf
- VVCS Re-integratieservice
- De CAO
- Het CFK (Stichting Contractspelersfonds KNVB)
- Schuldhulpverlening
- Informatie over collectieve verzekeringen

Het Loopbaanportaal is klaar voor de officiële lancering. Maar voordat de website wordt opengesteld, verzochten ProProf en de VVCS twee spelers uit de CSR (Centrale Spelersraad) om mee te doen aan een workshop: Steef Nieuwendaal en Jens van Son. Hun verhalen:

Steef Nieuwendaal

Bijna dertig is hij, Steef Nieuwendaal. De ervaren profvoetballer houdt nog veel van het spelletje, maar kijkt ook naar de toekomst zonder voetbal: 'Als ik een goede aanbieding voor een maatschappelijke carrière krijg, dan is dat voor mij een zeer serieuze optie.'

PARK 20|20

The work benefits, the world benefits

Park 20|20 is een ontwikkeling van Delta Development Group, VolkerWessels en Reggeborgh Groep

FIFPro House en hoofdkantoor VVCS op Park 20|20

Park 20|20, de eerste grootschalige kantoorontwikkeling in Nederland met **Cradle to Cradle** als ontwerpfilosofie. Een aantrekkelijke locatie, vlakbij **Schiphol Airport** in een **inspirerende omgeving**, met diverse unieke **vergaderlocaties** en een keur aan **faciliteiten**.

Maak kennis met **Park 20|20** in Hoofddorp en ervaar de **circulaire economie** en de **Cradle to Cradle** filosofie in de praktijk.

www.park2020.com

Park 20|20 | Taurusavenue 60 | 2132 LS Hoofddorp | T 023 7600 500 | E info@park2020.com | www.park2020.com

Er is nog een risico, vertelt Steef. 'Stel dat ik het opeens beu ben in de sport bezig te zijn. Wat past er dan bij mij? Vanaf mijn negende ben ik gedruild in het voetbal. Dat hoop ik dus te ontdekken met behulp van het Loopbaanportaal.'

De diverse testen moeten de speler helpen beantwoorden wie hij is, wat hij wil en wat hij kan. 'Ik heb tot nu toe drie testen gedaan, met soms heel veel vragen. Het is niet zo gemakkelijk als je zou vermoeden. Sommige vragen kun je met "ja" of "nee" beantwoorden, maar je hebt ook vragen waarbij je toch echt moet nadenken. Bijvoorbeeld: "Wat vind jij het belangrijkste: status, geld, lieve collega's?" Ik vind het belangrijk fijne collega's te hebben. Daarnaast heb ik in het voetbal altijd goed verdiend. Ook belangrijk. Dan is het moeilijk een keuze te maken, het is allemaal niet zo zwart-wit.'

Steef zal er de komende weken flink wat uren insteken. De routinier vindt het geen probleem. 'Ik kan het iedereen aanraden om al bezig te zijn met nadenken over het vervolg van hun carrière.' Advies geven doet hij vaker. Steef vertelt enthousiast over de vele spelers bij Sparta, FC Den Bosch en RKC die hij heeft overtuigd te gaan studeren. 'Ik merk dat het tot steeds meer spelers doordringt dat de tijden zijn veranderd. Vroeger was het normaal dat spelers in de eerste divisie een ton verdienden. Dat is nu totaal anders, er zijn veel spelers die héél weinig verdienen. Tegen hen zeg ik, dat ze met dat salaris toch echt geen hypotheek krijgen als ze een huis willen kopen.'

Maar, vervolgt Steef positief, 'spelers moeten zich ook realiseren dat ze in een situatie verkeren, waarin veel mogelijk is. Eigenlijk heb ik bij iedere club meegemaakt dat er sponsors zijn die willen meedenken over jouw toekomst. Zolang je voetbalt, ben je interessant voor hen. Maar,' waarschuwt hij, 'als je loopbaan voorbij is, dan is die hulp snel verdwenen.'

Jens van Son

'Ik wil er achter komen of wat ik nu doe, ook echt bij me past.' Jens van Son houdt van duidelijkheid. De Brabantse middenvelder van Roda JC hoopt via het Loopbaanportaal van de VVCS en ProProf te ontdekken wie hij werkelijk is.

Jens belandde laat in het profvoetbal, als zestienjarige bij FC Eindhoven. Drie jaar later maakte hij zijn debuut voor de hoofdmacht van de eerstedivisionist. Hij groeide er uit tot aanvoerder en publiekslieveling, tot hij afgelopen zomer vertrok naar Roda JC.

'Doordat ik relatief laat met profvoetbal begon, ben ik me altijd bewust geweest dat ik me moest voorbereiden op een loopbaan na het voetbal. Als je als jonge speler al heel veel geld verdient, dan sta je er waarschijnlijk anders in, sommigen zullen zich zelfs "binnen" voetballen. Voor mij was het nooit een uitgemaakte zaak dat ik tot mijn 32ste als profvoetballer mijn geld zou verdienen. Ik heb altijd iets naast mijn voetballoopbaan gedaan.'

'Ik vond het ook altijd belangrijk mezelf te ontwikkelen. Als voetballer heb je alle tijd iets ernaast te doen. Voor mij heeft studeren mijn voetballoopbaan juist verbeterd, omdat ik niet alleen met voetbal bezig was.'

Na zijn middelbare school volgde Jens met succes het CIOS.

Momenteel studeert hij SPECO (Sport en Economie) aan de Johan Cruyff University. 'Ik zit nu in het laatste semester voor de afstudeerfase. Ik moet nog een aantal toetsen maken en daarna nog een afrondende stage.'

Ondanks zijn brede opleiding meldde Jens zich bij ProProf voor het Loopbaanportaal. 'Het lijkt me erg interessant. En ik wil er achter komen of wat ik nu doe ook echt bij me past. Ik ben benieuwd naar de uitkomsten.'

'Mijn verwachting is dat ik een duidelijk beeld krijg welke richting het best aansluit bij mijn kwaliteiten, en in welke branche ik het beste kan renderen. Als blijkt dat de huidige studie niet bij mij hoort, dan heb ik nog de tijd verder te zoeken.'

'Ik heb nog geen droombaan in gedachten. Daarom grijp ik alle mogelijkheden aan meer duidelijkheid te krijgen én mezelf zo breed mogelijk te ontwikkelen. Ik wil toetsen of de uitkomst van de testen in dit traject overeenkomen met mijn huidige zelfbeeld. Ik verwacht dat die uiteindelijk redelijk goed overeenkomen.'

'Tot nu toe heb ik twee testen gedaan. Eentje waarbij andere mensen input geven op mijn zelfbeeld. Het is afwachten of het beeld dat anderen van mij hebben identiek is aan mijn zelfbeeld. Het is tevens leuk te weten hoe anderen tegen je aankijken.'

'Ik heb ook een test gedaan over loopbaanwaarden. Wat is belangrijker: macht, materiële beloning, sociale contacten, in je eentje of in een groep werken? Welke vind ik nu belangrijk en welke in de toekomst? Deze test was gemakkelijk. De moeilijke testen moet ik nog doen.'

Jens heeft nog geen concrete baan voor ogen, maar weet wel dat hij in de sport wil blijven werken. 'Niet als trainer, meer in de marketing of communicatie van een club. Hoe krijg je het stadion vol? Hoe moet je met sponsors omgaan? Hoe kun je de combinatie van sport met het zakelijke zo sterk mogelijk maken.'

'Als er uit dit traject iets voortkomt, waarvan ik denk dat het perfect bij mij past, dan zou dat heel leuk zijn.'

Jens heeft tenslotte nog een tip voor de organisatoren, de VVCS en ProProf. 'Ze zouden met iets jongere spelers moeten beginnen, want die kunnen hun studie nog aan de uitkomsten van het traject aanpassen. Ik ben al 28. Ik heb minder tijd om nóg een studie af te ronden. Als je deze testen op een jongere leeftijd doet, heb je meer tijd een passende studie af te ronden.' ●

Braziliaan brengt voor tweede keer feest

Eric Botteghin viert Kerstmis met familie in Rhoon

De geboorte van zijn zoon in december verhinderde Eric Botteghin de Kerst te vieren in Brazilië. Voor de tweede maal liet hij familie overkomen naar Nederland, maar nu voor een dubbel feest: Kerstmis en het eerste kind van hem en zijn vrouw Melina. 'We blijven nu hier vanwege de baby. Anders waren we terug gegaan naar Sao Paulo.'

Door
LEX MULLER

In die reusachtige metropool, met meer dan twintig miljoen inwoners de grootste stad van Zuid-Amerika, werd Eric Botteghin (28) geboren op 31 augustus 1987. Maar de centrale verdediger van Feyenoord verblijft inmiddels alweer acht jaar in dit land van polders en molens. 'Ik voel me hier safe. Als ik dat wil kan ik hier 's avonds om tien uur nog koffie drinken op een terras.' Zoals meer mammoet-steden in Brazilië heeft ook Sao Paulo last van corruptie en geweld. 'Er heerst in Brazilië helaas weer een grote crisis. Hier is alles goed georganiseerd. De manier van leven is in Nederland beter. De mensen zijn niet zo open en warm als in Brazilië, maar ik heb het hier uitstekend naar mijn zin. Iedereen spreekt Engels en ik heb hier ook vrienden.'

In oktober betrok Eric Botteghin een woning in Rhoon, een dorp zuidwestelijk onder Rotterdam. Groot genoeg voor gezinsuitbreiding en de opvang van de familie tijdens de feestdagen. 'Mijn ouders komen en één broer, plus de ouders van mijn vrouw met ook een broer. Zes man in totaal', lacht hij bij het vooruitzicht van de hereniging. Voor de kerst zal het Braziliaanse gezelschap zich enigszins moeten aanpassen aan de Nederlandse gewoonten gedurende de sfeervolle dagen. 'Het is

daar het begin van de zomer en al erg heet. We hebben er ook een kerstboom. Hier concentreert Kerstmis zich vooral op de 25ste en 26ste december.

In Brazilië meer op de 24ste en 25ste. De 26ste is geen feestdag meer.' Op Kerstavond bezoeken de Zuid-Amerikanen eerst de kerk. 'Van 's avonds acht tot tien en daarna hebben we een speciaal diner thuis, met allerlei vlees en lekkernijen. Wat overblijft eten we de volgende middag als lunch. Het kan zijn dat we daarna naar het strand gaan. Met nieuwjaar doen we dat zeker.'

Eind 2007, acht jaar geleden, maakte Eric Botteghin voor het eerst kennis met de Nederlandse manier van feestvieren in de laatste gewijde periode van het jaar. 'Dat was in mijn eerste jaar in Zwolle. Mijn ouders en mijn twee broers zijn toen overgekomen. Mijn jongste broer, Renan, speelt nu in Italië. Hij is pas 21 en ook een verdediger. Hij moet nu met Kerst daar blijven.'

Zijn Italiaanse afkomst, als tweede nationaliteit, vergemakkelijkte voor Eric Botteghin een transfer naar Nederland. 'De grootvader van mijn vader was Italiaans. Na de oorlog emigreerde hij naar Brazilië. Zonder mijn Italiaans paspoort zou ik te duur zijn geweest voor Zwolle. Dat had me dan nooit kunnen betalen.'

Bij toeval verruilde hij, januari 2007, het zonnige Brazilië voor het winterse Nederland. 'Met mijn club Internacional had ik deelgenomen aan het toernooi

dagen door in Nederland

Eurovoetbal in Groningen. We werden kampioen.' Zoals altijd attendeerden aanwezige scouts een aantal clubs op de buitenlandse uitblinkers. 'Ik was negentien jaar en tekende voor een half jaar bij Zwolle, dat me op uitleenbasis kon krijgen', zo memoreert hij het vervolg van zijn ontdekking met Pinksteren 2006 in het stadion Esserberg.

Zijn eerste profcontract, nog wel als jeugdspeler, bemachtigde Eric Botteghin bij Grémio Barueri Futebol uit Sao Paulo.

'Een club uit de hoogste divisie in Brazilië, maar ze zijn later gedegradeerd.'

Hij was veertien en doorliep drie jaar lang de strakke opleiding als verdediger. 'In januari wordt elk jaar een groot toernooi georganiseerd in Sao Paulo. Daar verschijnen alle grote clubs. We haalden de halve finales.'

SC Internacional uit het meer zuidelijk gelegen Porto Alegre, in de jaren zeventig drie keer kampioen van Brazilië en in 2006 wereldkampioen voor clubs, waagde de gok en gunde hem een verbintenis voor een seizoen. Dankzij de presentatie en prestatie in Groningen kon hij de overstek maken naar het gedroomde Europa.

Hij nestelde zich bij FC Zwolle, nog rusteloos zwerfend door de eerste divisie. In 4,5 jaar behoefde hij van meet af aan nimmer te verzuimen. 'Ik stond meteen in de basis en ik heb geen wedstrijd gemist. Jan Everse was mijn eerste trainer.'

In bijna 140 duels vestigde hij zijn reputatie als een begaafde maar bovenal authentieke stopper, kordaat en zo nodig meedogenloos, en vooral defensief ingesteld in de Braziliaanse stijl van verdedigen. 'Ik was nog erg jong en kende de cultuur in Europa nog niet. Maar ik bewaar goede herinneringen aan mijn tijd in Zwolle. Ik had een goed contact met de fans. Vaak zongen ze mijn naam.'

In Zwolle trachtte Eric Botteghin zich in zijn vrije tijd te bekwamen in de Nederlandse taal. Hij nam les bij een dame uit Chili. Met haar man raakte hij stevig bevriend. 'Vlak bij het stadion bevond zich het restaurant De Vrolijkheid. Daar aten we met de club bijna elke dag. In dat restaurant heb ik ook met de familie en vrienden Kerst gevierd in mijn eerste jaar bij Zwolle. Dat was de enige keer; tot dit jaar dan. Hij is nog steeds een goede vriend van me.' Ondertussen pikte hij meer dan genoeg woorden op in het Nederlands om zich verstaanbaar te maken, al neigt hij gauw naar het Engels. 'Dat sprak ik ook nauwelijks, toen ik Brazilië verliet.'

Transfervrij wisselde hij zomer 2011 FC Zwolle in voor NAC en in Breda debuteerde hij in de eredivisie. Eric Botteghin signeerde een driejarig contract, maar zou

niet meer dan twee jaar uitdienen. 'Het is nooit rustig bij NAC. Er gebeurt altijd wat, vaak buiten de club om.' Trainer John Karelse verwees hem bij de eerste wedstrijd nog naar de bank. Een week later viel hij in de rust in, voor Jordy Buijs. 'Daarna speelde ik alles. Samen met Luijckx bewaakte ik het centrum van de defensie. Ik bleek populair bij de fans, want in mijn eerste seizoen kozen ze mij tot speler van het jaar.'

De financiële nood dwong NAC de steunpilaar voor 650.000 euro te verkopen aan FC Groningen. 'Er waren veel financiële problemen. Ik zag ook geen perspectief meer in Breda. Groningen bood me aan om in een beter team te spelen, met kans op Europees voetbal.' Weer accepteerde hij een driejarige overeenkomst en weer zou hij die eerder laten ontbinden. 'Het eerste jaar wonnen we de play-offs. In de kwalificatie voor de Europa League verloren we van Aberdeen. Het tweede jaar pakten we de beker.' Met nu directe deelname aan de groepsfase van de Europa League.

In Groningen draafde hij trouw en permanent op in het basiselftal. 'Ik heb maar één wedstrijd moeten missen in die twee jaar. Voor de beker de halve finale tegen Excelsior. Het waren twee fantastische jaren. Voor mijzelf de beste jaren tot nog toe. Eén groot feest. De trainer (Erwin van de Looi) gaf me veel vertrouwen. Hij beschouwde me als één van de leiders in de ploeg.' Zijn soliede aanpak als schier ouderwetse verdediger beloonde Eric Botteghin met de onderscheiding van de bronzen schoen in het seizoen 2014-2015 en uiteindelijk ook de gewenste overgang naar topclub Feyenoord, dat zijn selectie adequaat wilde verbeteren voor de concurrentie met Ajax en PSV. Hij kostte de Rotterdammers liefst 2,5 miljoen euro, een dikke winst voor Groningen.

'De competitie in Nederland telt veel jonge spelers. Voor jonge spelers is dat goed, want zij kunnen zich zodoende ontwikkelen. Maar het voetbal is daardoor niet erg stabiel. Het is allemaal erg jong en de resultaten zijn daarom wisselvallig. In Brazilië zijn spelers meer individueel ingesteld en minder bezig met het teambelang.'

Feyenoord koestert hoge verwachtingen van de standvastige en verbeterde verdediger en strikte hem voor vier jaar. Maar in de Kuip ondervond hij zelf meteen al de logische nadelen van een brede selectie. Eric Botteghin calculeerde in dat hij geduld zou moeten hebben, omdat ook hij moet wennen aan het hogere niveau en vertrouwt blindelings op zijn faam als één van de meest betrouwbare verdedigers in de eredivisie. 'Op zondag 20 december spelen we uit tegen

NEC en daarna hebben we vrij tot 2 januari. Dan vertrekken we naar Portugal voor de voorbereiding op de tweede helft van het seizoen.' In tegenstelling tot voorgaande jaren kan hij zich deze keer niet even lekker (op)warmen aan de Braziliaanse zomer. ●

SUSUDIO

'We fit personality'

Available at Palazzo Man - Groningen

Nog altijd eigendom van Norwich City en voor jaar verhuurd aan Real Betis

Ricky van Wolfswinkel hoopt op nieuw succes in geliefd groen-wit

Begin september verflauwde eindelijk de extreme hitte in Zuid-Spanje. 'Het was heel lang constant meer dan veertig graden geweest. Dan zou het helemaal niet te doen zijn geweest. Maar bij aankomst was de temperatuur gelukkig gezakt naar dertig graden', zo herinnert Ricky van Wolfswinkel zich nog scherp de eerste, toch al hectische dag van zijn kennismaking met Sevilla.

Hij arriveerde uit Norwich, qua weer sowieso een gevoelige overgang. 'Het was een flinke omschakeling. Ik heb zeker twee weken moeten wennen. In Engeland was het veel minder warm.' Hij had zich alweer twee maanden verenigd met Norwich City en zich al een beetje verzoend met een terugkeer in de Premier League. Tot die spannende laatste dag van augustus, pal voor sluitingstijd van de transfermarkt.

'We zijn met Betis letterlijk vijf voor twaalf rondgekomen. We hebben net de deadline gehaald, ook met het inleveren van de benodigde papieren.' Samen met zijn trouwe zaakwaarnemer Louis Laros van de VVCS raakte Ricky van Wolfswinkel al eerder in gesprek met de Zuid-Spaanse club, die zich reeds had verzekerd van landgenoot Rafael van der Vaart. 'Betis was al even in de running geweest, maar het is echt pas op het allerlaatste moment geregeld.'

Zo zakte hij als een ware voetbalnomade opnieuw af naar het zuidelijke deel van Europa, waar hij tussen 2011 en 2013 zoveel succes had gezaaid en geoogst met Sporting Clube de Portugal. Het talent uit Woudenberg, opgeleid bij Vitesse en bij FC Utrecht als groeidiament, fijn geslepen, maakte zich in de Primeira Liga als spits meer dan voldoende waar: 28 treffers in 54 competitieduels. 'Het eerste jaar was fantastisch. We bereikten de halve finale van de Europa League. Ik kwam tot een persoonlijk record met in totaal 25 goals, waarvan zeven in de Europa League. Het tweede jaar ging moeizamer. De club kende financiële problemen. We werden zelfs drie maanden niet betaald. Zelf heb ik het nog wel goed gedaan.' Maar grauwe wolken bedreigden een zonnige toekomst voor hem in Lissabon.

Noodgedwongen verhandelde Sporting zijn jeugdige spits aan Norwich City, sinds medio 2011 weer opgenomen in de carrousel van de Premier League. Niet minder dan tien miljoen euro diende de Engelse club over te maken naar Portugal, een recordbedrag in de historie. Ricky van Wolfswinkel kreeg een contract tot de zomer van 2017, ofwel voor vier jaar. Hij moest evenwel duidelijk acclimatiseren in het typische vechtfootbal aan de

overzijde van de Noordzee. 'Het was best omschakelen. Het spel was heel anders. In Engeland is het voetbal enorm fysiek. Ze spelen vaak met lange ballen. Dat is sowieso lastig voor mij en het is bijna ondoenlijk om dan een bal vast te houden.'

Toch voelde Ricky van Wolfswinkel zich ook wel thuis tussen de Engelsen. 'De manier van leven, ook de mensen, dat was fijn en sprak ons wel aan. Het was daar heel prettig wonen. Vliegen vanaf Norwich naar Amsterdam was ook maar dertig minuten. Het was gemakkelijk om even snel op en neer naar Nederland te gaan, om de familie te zien. Jammer alleen van het

klimaat. En laat ik het zo zeggen, het eten in andere landen waar ik heb gewerkt, is stukken beter dan het typische Engelse eten', klinkt het met een lach.

Norwich City dreef echter stilaan weg naar de onderste regionen van de ranglijst. De directie gruwde van weer een verbanning naar de Championship en ontstloeg begin april trainer Chris Hughton. Maar ook Neil Adams kon als crisismanager het gevaar van de naderende degradatie niet afwenden. 'Ik had aardig wat gespeeld, tot de trainerswissel. Daarna werd het minder.' Hij noteerde nog wel 25 duels in de Premier League, maar zijn specialiteit boycotte hem opzichtig: slechts één doelpunt als schamele productie. Na de degradatie verhuurde

OYSTER PERPETUAL DAY-DATE 40

SCHAAP CITROEN

T. +31(0)20 346 34 00 / schaapcitroen.nl

ROLEX BOUTIQUE

T. +31(0)20 671 47 14 / P.C. Hoofstraat 40 - Amsterdam

LEON MARTENS

T. +31(0)43 325 63 63 / leonmartens.com

Norwich City de Nederlander aan Saint-Etienne. Weer een nieuwe ervaring en uitdaging voor avonturier Ricky van Wolfswinkel en echtgenote Bianca, dochter van Johan Neeskens. 'Een fijne en mooie club. Het technische voetbal overheerst in Frankrijk. Dat past beter bij me dan al die lange halen in Engeland. Het viel een beetje te vergelijken met Portugal.' Hij aardde dan ook vrij vlot in de Ligue 1. Het zoete leven van de Fransen bekoorde het gezinnetje, dat onderwijs was uitgebreid met zoonlief Djoy. De nieuwkomer werd september vorig jaar geboren in Amersfoort, kort na verplichtingen in de Franse competitie. 'Ik ben direct na de uitwedstrijd tegen PSG in Parijs naar Nederland gegaan en ik ben bij de geboorte aanwezig geweest.'

In Frankrijk was er voldoende gelegenheid om Kerst weer eens gezellig met de familie door te brengen. 'Toen waren we een paar dagen vrij en konden we naar Zwitserland, om het daar met de familie te vieren. In Engeland draait Kerst geheel om voetbal. Er wordt met de Kerstdagen gewoon gevoetbald. Kerst was dus voetbal. Wel apart en leuk om mee te maken.' In de Ligue 1 ondervond Ricky van Wolfswinkel alle erkenning om bij te dragen aan de positie van Saint-Etienne in de subtop. In totaal kwam hij tot 28 wedstrijden, met vijf doelpunten. 'Ik ging een hele tijd goed door. Tot februari. Er moest een spits worden verkocht. Daar had ik pech mee.' De twee presidenten Roland Romeyer en Bernard Caiazzo wensden dat Mevlüt Erdinc zoveel mogelijk naar voren werd geschoven in de etalage. Het duo vlakte op een dikke prijs voor de Frans-Turkse nummer negen. Voor 3,5 miljoen euro mocht hij tenslotte in de zomer overstappen naar Hannover 96. 'Daardoor heb ik niet meer veel kunnen spelen. Best vervelend. Ik leerde dat andere zaken in het voetbal soms kunnen voorgaan en dat is erg jammer.'

Al na één seizoen ontworstelde Norwich City zich aan het schemerige bestaan in de Championship en realiseerde opnieuw promotie naar de Premier League. Ricky van Wolfswinkel was nog altijd eigendom van The Canaries en meldde zich volgens afspraak weer bij zijn oude werkgever. Vanaf de eerste week in juli volgde hij in Engeland de voorbereiding op het seizoen 2015-2016. 'Er was een nieuwe trainer (Alex Neil). Ik kwam anders binnen dan bij de eerste keer. Het beviel me wel.'

Maar alras ontdekte hij dat Norwich City als het ware bulkte in het aantal spitsen. 'Er liepen daar wel zes spitsen rond. Dan weet je dat je op de zesde plaats staat. Je hebt zoveel achters tand dat knokken nauwelijks nog zin heeft. Het was voor mij een kansloze situatie.' Naast Lewis Grabban en Cameron Jerome, de helden van het vorige seizoen, werd de selectie ook nog eens versterkt met de Congolees Dieumerci Mbokani van Dynamo Kiev. 'Ik heb nog wat oefenwedstrijden kunnen spelen. En tegen Rotherham voor de Capital Cup. Maar voor de Premier League kwam ik al niet in aanmerking.'

Bij de start, op 8 augustus thuis tegen Crystal Palace, nam manager Alex Neil de Utrechter niet op in de groep en stuurde hem als toeschouwer door naar de tribune. 'Ik ben teveel liefhebber om op de bank te gaan zitten. Daar had ik helemaal geen trek in. Ik zag nog te weinig perspectief bij Norwich.' Ricky van Wolfswinkel pleitte dan ook vastberaden voor weer een jaartje in de verhuur en drong aan op een ver-

huizing voor 1 september. 'Er was zeker belangstelling van veel clubs. Onder meer uit de Championship. We hebben dat Norwich City laten uitzoeken. Kennelijk was dat niet voldoende interessant. We hebben zelf nog contact gehad met clubs uit Israël en Cyprus, maar dat waren niet de plekken waar we heen wilden.'

Kortstondig was er zelfs sprake van een weerzien met Sporting Lissabon. Maar dat bleek om financiële reden niet haalbaar. Zo bleef het tot de allerlaatste dag driftig duimen voor het begeerde akkoord met Real Betis, dat Ricky van Wolfswinkel op de wisseling van 31 augustus naar 1 september voor één jaar huurde met een optie tot koop. 'Wie weet blijven we hier.' Normaal gesproken stellen de clubs een dergelijke zware beslissing uit tot de laatste fase van de competitie. 'Betis heeft dezelfde kleuren als Sporting; wellicht brengt dat geluk zoals in Portugal.'

Ook in Sevilla moet hij als jongste spits (eind volgende maand 27) afrekenen met de hardnekkige voorkeur voor de oudere garde: de 34-jarige Ruben Castro en de 33-jarige Jorge Molina. Eerstgenoemde verruilde medio 2010 Rayo Vallecano voor Betis, produceerde als topscorer aan de lopende band treffers en geniet stilaan het aanzien en de populariteit van een legende. 'Toen ik kwam, had Betis al twee wedstrijden gespeeld. Het seizoen was al begonnen.' En wel op 23 augustus met de thuiswedstrijd tegen Villareal (1-1). Een week later haalde Real Madrid ziedend uit: 5-0.

Pas later in de maand september mocht hij voor het eerst van coach Pepe Mel opstaan uit de dug-out. In het eigen Estadio Benito Villamarin viel hij na een uur in tegen Deportivo La Coruna. 'Wel als spits. Hij ziet me puur als spits.' Nederlagen, rode kaarten en blessures keerden zich tegen een constant optreden van Ricky van Wolfswinkel in het eerste elftal. Op 1 november in Sevilla tegen Athletic de Bilbao durfde Mel het aan om de voorhoede voor de verandering met twee spitsen te upgraden. 'Dat was mijn debuut in de basis. We verloren met 3-1 maar zelf speelde ik goed. De trainer wisselde daarna toch weer het team. Ik kreeg last van een nekblessure, maar dat was na een week weer over. Ik ben nu helemaal fit en gewend.'

Na een kleine vier maanden wil Ricky van Wolfswinkel vooralsnog niet meer weg uit het aantrekkelijke Andalusië. 'Het bevalt me hier heel goed. Het leven is goed, een fijne club, het is ook fijn werken. De mensen zijn hier erg open. We hebben een leuke jonge groep. Echt ook wel een team. Met Rafael van der Vaart heb ik veel contact. We kunnen het goed met elkaar vinden. Hij is nog altijd een enorm goede speler. Hij is helemaal fit en als ik speel, staat hij dicht achter me.'

Met Kerst is een kort retourtje naar familie en vrienden in Nederland hoe dan ook uitgesloten. De Primera Division doet niet aan een winterstop, al gaapt er een gat tussen de ronde op 19 december en de hervatting op 30 december. Maar uitgerekend op de voorlaatste dag van 2015 verwelkomt Barcelona in Nou Camp de formatie van Real Betis. 'Dan zullen we zeker met Kerst alweer in training zijn', kent Ricky van Wolfswinkel ondertussen maar al te goed de bindende regels in het topvoetbal. ●

Rabo Topsportdesk

Jouw financiële coach

Of je nu in Nederland voetbalt of in het buitenland, voor iedere voetballer heeft de Rabo Topsportdesk een advies op maat. En ga je naar het buitenland? Dan reizen we spreekwoordelijk met je mee want de dienstverlening van de Topsportdesk gaat over de grenzen heen. Wij kennen de voetbalwereld goed en begrijpen welke wensen jij stelt aan een financiële coach. We bieden jou de financiële coaching die je als topsporter verwacht.

Bij de Rabo Topsportdesk krijg je:

- je eigen accountmanager
- advies voor een leven nu en na je topsport carrière
- advies op het gebied van betalen, sparen, verzekeren, lenen, beleggen, hypotheek en pensioenen
- flexibele oplossingen
- inzicht in je financiële situatie nu en in de toekomst

Een hypotheekadvies is maatwerk; we richten het zo in dat het past bij jouw situatie en jouw wensen, en dat het aangepast kan worden tijdens de looptijd. Hierbij wordt ook gekeken naar oplossingen in situaties waarbij het inkomen verandert.

Hoe ziet je financiële plaatje eruit bijvoorbeeld wanneer je door een blessure niet meer kunt voetballen of wanneer je komt te overlijden? Is het inkomen vanuit de CAO of het CFK dan voldoende voor de hypotheeklasten, of is het slim om dan iets extra's te regelen door bijvoorbeeld een speciale verzekering?

Daar kijken we samen naar; alles met het doel dat jij tijdens en na je carrière lekker in de woning kunt wonen en je geen zorgen hoeft te maken of je de hypotheeklasten kunt blijven betalen.

Jij presteert, wij zorgen voor de financiën.

Rabo Topsportdesk.

Wil jij weten wat we voor jou kunnen betekenen voor een hypotheek of andere financiële zaken, neem dan contact met ons op voor het maken van een afspraak op telefoonnummer (040) 293 65 96 of via emailadres topsportdesk@eindhoven-veldhoven.rabobank.nl

www.rabobank/eindhoven-veldhoven

Een aandeel in elkaar

Rabobank

Cursus prestatiepsychologie

“Soms speelde ik slecht en maakte ik een goal. Dan kreeg ik een 9 in de kranten en was ik de redder. Dan dacht ik: dit is niet waar. Ik heb niet goed gespeeld en tien ballen verloren. Ik moet hard en eerlijk zijn, meedogenloos gaan voor mijn doel, elke dag weer. Dat is, denk ik, de manier om echt iets te bereiken. Bij Arsenal is dat denkproces begonnen.”

Citaat Robin van Persie, Volkskrant

Robin van Persie over het moment waarin er een omslag plaats vond in zijn carrière. Hij voetbalde destijds als jonge speler bij zijn droomclub Arsenal en zag daar de “grote” spelers aan het werk. Hij stond versteld van Dennis Bergkamp die beschikte over een geweldige focus. Een speler die vrijwel foutloos kon voetballen. Hij was onder de indruk van Pires. Die hem leerde dat het als aanvaller gaat om scoren en niet om een mooie actie. Bij Arsenal realiseerde Van Persie zich dat er bij hem nog iets ontbrak: het vermogen om er elke dag, elke oefening, elk balcontact volledig te staan.

Met het citaat van Van Persie begint de cursus “Prestatiepsychologie”. Hier draait het om, als je top wilt presteren is het belangrijk om de keuze te maken om er echt voor te gaan. Deze uitdaging, de strijd met jezelf aan gaan om er alles uit te halen vraagt op een bepaalde manier moed, zelfvertrouwen. Binnen de cursus is dit één van de centrale thema's. De andere thema's zijn: inzicht in jezelf, zelfcontrole en leervermogen. Samen vormen ze de vier bouwstenen van de cursus Prestatiepsychologie.

Het afgelopen najaar is de cursus voor de tweede achtereenvolgende keer gegeven. Aan de cursus doen jonge profspelers mee en de wat oudere spelers die zich voorbereiden op hun carrière na het voetbal. Omdat de cursus in samenwerking wordt gegeven met de belangenvereniging van betaald voetbal coaches (CBV) doen er ook coaches mee die ervaring hebben op het hoogste niveau.

Jon Dahl Tomassen heeft deelgenomen aan de 1e leergang en geeft aan dat de deelnemers een mooie mix vormen. “Voor mij persoonlijk is het inhoudelijk leerzaam geweest. En daarnaast vond ik het erg leuk om de ervaringen die ik heb opgedaan bij grote clubs als AC Milan, Newcastle United en Feyenoord te delen met jonge spelers.” Eén van de deelnemers van de 2e leergang is Gijs Luijck. Gijs voetbalt op dit moment bij FC Volendam en heeft in het verleden bij o.a. AZ en FC Groningen gespeeld. Als aanvoerder werd hij Europees kampioen met Jong Oranje in 2006. Gijs geeft aan dat het in persoonlijk opzicht op verschillende punten waardevol is geweest om mee te doen. “Eén van mijn valkuilen is dat ik best wel kritisch ben naar mezelf. Aan de ene kant is dit natuurlijk goed maar aan de andere kant kun je ook wel eens te kritisch zijn. Ik heb geleerd om anders om te gaan met de ‘interne criticus’ (innerlijke stem die voortdurend commentaar levert). Nu richt ik mijn aandacht meer op het nu in plaats van op het verleden of de toekomst. Hierdoor ervaar ik minder negatieve energie. Ook bekijk ik mijn persoonlijke situatie als speler nu objectiever en vraag ik mij af of de emotie die ik voel wel terecht is. Ik merk dat ik hierdoor rustiger met bepaalde situaties om kan gaan wat mijn prestaties weer ten goede komt.”

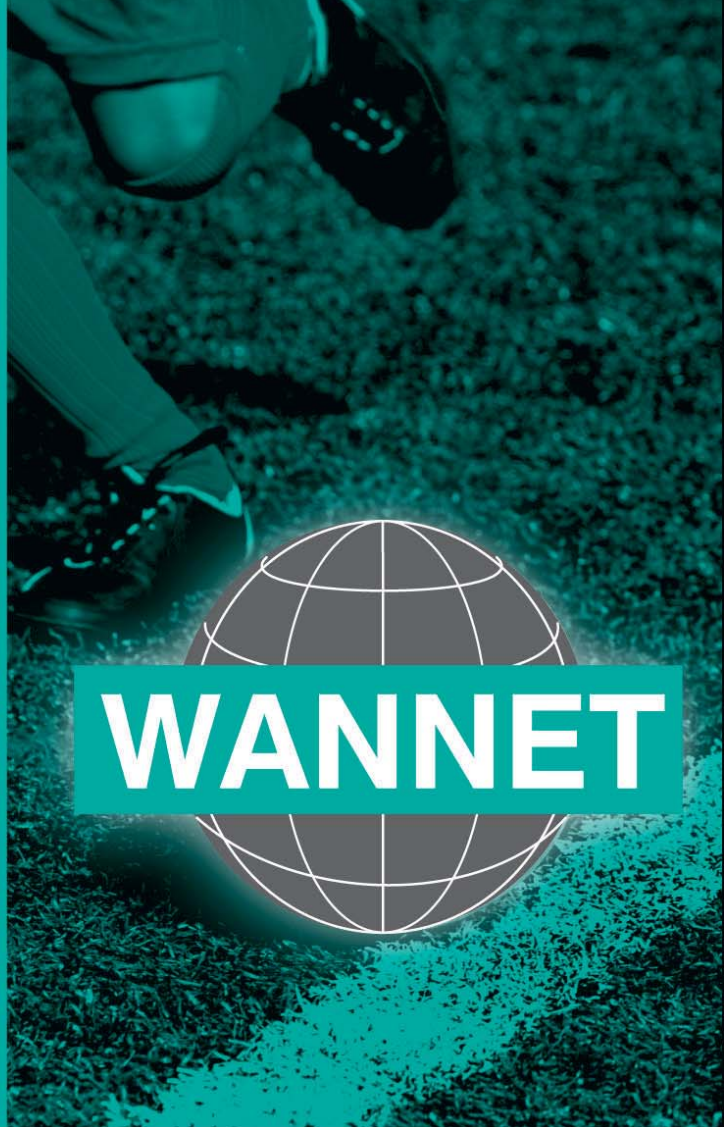
Ook in 2016 wordt er weer een cursus “Prestatiepsychologie” gegeven. Heb je interesse? Mail dan naar Arjan Ebbinge: a.ebbinge@vvcs.nl

KWALITEIT VERZEKERD!

Wannet Sports Insurance is al jaren toonaangevend in verzekeringen voor beroepsvoetballers.

Van een eenvoudige overlijdensverzekering tot een belangrijke voetbalongeschiktheidsverzekering: het is zó geregeld en vooral goéd geregeld!

Kijk op www.wannet.eu
of bel naar **026-3704141**

VVCS ACADEMY

Ook dit seizoen weer vele cursisten gestart aan de VVCS Academy

Net als bij onze volledige Hbo-studie en Mbo- opleiding, is er ook dit seizoen bij de cursussen een flinke toename te bespeuren. Hiermee zet zich de trend van de laatste seizoenen door.

Veel (oud-)profvoetballers kiezen er gelukkig voor om zich naast hun voetbal- en/of trainerscarrière te ontwikkelen. Voor hen die dat willen doen in de vorm van een cursus, biedt de VVCS Academy op elk niveau tal van mogelijkheden. Langs deze weg zijn er dit seizoen alweer 10 profvoetballers gestart met een Hbo-cursus. Het merendeel kiest voor een cursus Marketing, Management of Startend Ondernemerschap. Deze cursussen worden gevolgd samen met onze Hbo-studenten of in een aparte cursusgroep. Al deze cursussen worden gevolgd via de virtuele klas. Dat wil zeggen dat de cursisten niet naar een locatie hoeven te komen, maar dat zij de lessen live volgen vanaf hun computer op een plaats waar het hen het beste uitkomt.

Een uitzondering op deze werkwijze is de cursus Prestatiepsychologie. De ervaring heeft ons geleerd dat het beste resultaat bereikt wordt als deze cursus in een klassikale setting plaatsvindt. De cursus bestaat dan ook uit 4 klassikale bijeenkomsten. Waarvan er 2 op het VVCS-kantoor in Hoofddorp en 2 bij de CBV in Zwolle plaatsvinden. De cursus

Prestatiepsychologie is dit seizoen voor de tweede keer van start gegaan. De animo was dermate groot dat wij in verband met de groepsgrootte een inschrijvingsstop hebben moeten invoeren. Om de teleurgestelde deelnemers tegemoet te komen, overwegen wij om in de 2e seizoenshelft met een nieuwe cursus te starten. Aanmelden kan via: academy@vvcs.nl.

De cursus waarvoor je jezelf ook nog kunt aanmelden is de taalcursus Spaans voor beginners. Bij voldoende deelnemers starten we hiermee vanaf februari 2016. Ook deze cursus volg je via de virtuele klas, onder begeleiding van een docente krijg je live en interactief les. Je leert in 10 weken de basisbeginselen van deze mooie taal in zowel spreekvaardigheid, luistervaardigheid als schrijfvaardigheid. De cursus wordt afgesloten met een examen op deze onderdelen. Bij voldoende resultaat ontvang je uiteraard een certificaat. Heb je interesse of wil je meer informatie, neem dan even contact op met Arjan Ebbinge. Hij is te bereiken via: a.ebbinge@vvcs.nl of 06 422 98 097

9e-lichting Hbo-studenten VVCS Academy begonnen aan hun studie

In september is de nieuwe lichting studenten aan de VVCS Academy begonnen met hun Hbo-studie Topsportmanagement & Ondernemerschap.

Deze lichting bestaat uit maar liefst 18 (oud-)profvoetballers. Opvallend is dat er in deze lichting wederom twee voetballers zitten die de studie volgen vanuit het buitenland. Nogmaals een bevestiging dat de werkwijze van de VVCS Academy ideaal is voor profvoetballers. Immers, een transfer hoeft geen nadelige gevolgen te hebben voor de te volgen studie.

Traditiegetrouw werd er afgetrapt met een klassikale introductiebijeenkomst. Deze vond plaats in het kantoor van de VVCS te Hoofddorp. Tijdens deze bijeenkomst kunnen de studenten kennismaken met de docenten en hun medestudenten. Tevens krijgen zij een uitgebreide uitleg over hun studie en de hypermoderne wijze van studeren aan de VVCS Academy. De studenten die gekozen hebben voor de Hbo-studie Topsportmanagement & Ondernemerschap behoren alweer tot de 9e lichting van deze studie aan VVCS Academy. De VVCS startte met haar eigen Academy in 2007.

De VVCS gaat ervan uit dat ook deze lichting Hbo-studenten het goede en succesvolle voorbeeld van de vorige lichtingen zal volgen en wenst hen veel succes aan de VVCS Academy.

De 9e-lichting Hbo-studenten bestaat uit de volgende (oud)profvoetballers:

- Daan Disveld	- Niek Vossebelt
- Mart Lieder	- Sven Nieuwpoort
- Adnan Bajic	- Erik Cummins
- Imad Najah	- Joey Dekkers
- Mart Dijkstra	- Dyon Gijzen
- Fabian Korporaal	- Marc Klok
- Julian Lelieveld	- Max Schijns
- Bryan Janssen	- Joris Voest
- Pieter Langedijk	- Jan Kromkamp

Finse broers leven hun droom in Nederland

Door
GUUS PETERS

Van jongs af aan zijn de Finse broers Richard (19) en Fredrik (18) Jensen onafscheidelijk van elkaar. Bij FC Twente leven zij hun voetbaldroom. Maar ooit zullen hun wegen scheiden, weten ze. 'We spelen ons hele leven al samen, maar ieder heeft zijn eigen carrière.'

Richard en Fredrik moeten eerlijk bekennen dat zij nog nooit van FC Twente hadden gehoord, toen de club ruim vier jaar geleden voor het eerst contact zocht met hun vader. Ajax en Feyenoord maakten toch de dienst uit in Nederland? Via Google kwamen zij er al snel achter dat de club uit Enschede het voorgaande jaar (2010, red.) landskampioen was geworden. 'Toen dacht ik ineens: wauw', zegt Richard aan de houten keukentafel in het appartement in Hengelo dat hij samen met zijn broer deelt. 'Nederlandse clubs staan bekend om de jeugdopleidingen. En nu had de landskampioen ons opgemerkt.'

Inmiddels lopen de gebroeders Jensen respectievelijk drie en twee jaar rond bij FC Twente. Terwijl de aanvallend ingestelde Fredrik dit seizoen als tweedejaars A-junior bij de beloften hoopt aan te sluiten, zat centrale verdediger Richard in de verloren thuiswedstrijd tegen sc Heerenveen (1-4) begin november voor het eerst bij de selectie.

Was dat een speciaal moment voor je?

Richard: 'Zeker weten. Ik heb er drie jaar naar toegewerkt. Ik hoorde een dag voor de wedstrijd dat ik bij de selectie zat. Vanaf dat moment heb ik continu gelachen en mezelf afgevraagd of het echt waar was. In je hoofd heb je al zo vaak gefantaseerd hoe het eraan toegaat bij het eerste elftal. Nu heb ik het zelf mogen ervaren. Het verschil met het tweede team is groot. Alles is veel professioneler.'

Zat er die avond een trotse broer op de tribune in de Grolsch Veste?

Fredrik: 'Haha, nee. Ik moest die dag met A1 voetballen. We speelden uit tegen Willem II. Ik redde het niet om op tijd terug te zijn voor de wedstrijd van het eerste team. Wat dat betreft is het maar goed dat Richard niet is ingevallen. Ik wil er graag bij zijn wanneer hij zijn debuut maakt.'

De band tussen de broers is hecht. Al vanaf hun vierde voetballen de twee samen. Eerst bij de plaatselijke amateurclub in het Zuid-Finse dorpje Porvoo, om acht jaar later de overstap te maken naar FC Honka, dat tot de betere clubs in Finland behoort. 'De drie jaar bij FC Honka zijn heel belangrijk geweest voor onze ontwikkeling als voetballer. Misschien was dat wel de belangrijkste periode tot nu toe', zegt Richard.

Samen met zijn jongere broer Fredrik haalt hij in hun appartement herinneringen uit die tijd naar boven. 'We hadden een fantastisch team en twee geweldige trainers. Wij hebben daar ontzettend veel geleerd.' Hoewel de Finse clubs, in tegenstelling tot de Nederlandse clubs, in Europa niet bekendstaan om hun florerende jeugdopleidingen, nam het jeugdteam van FC Honka deel aan diverse toernooien waar jeugdelftallen van Europese topploegen aan meededen. 'We reisden van Zweden tot Duitsland en Italië. En op elk toernooi eindigden we bij de beste drie ploegen', zegt Fredrik.

Jullie wonnen van Europese topclubs?

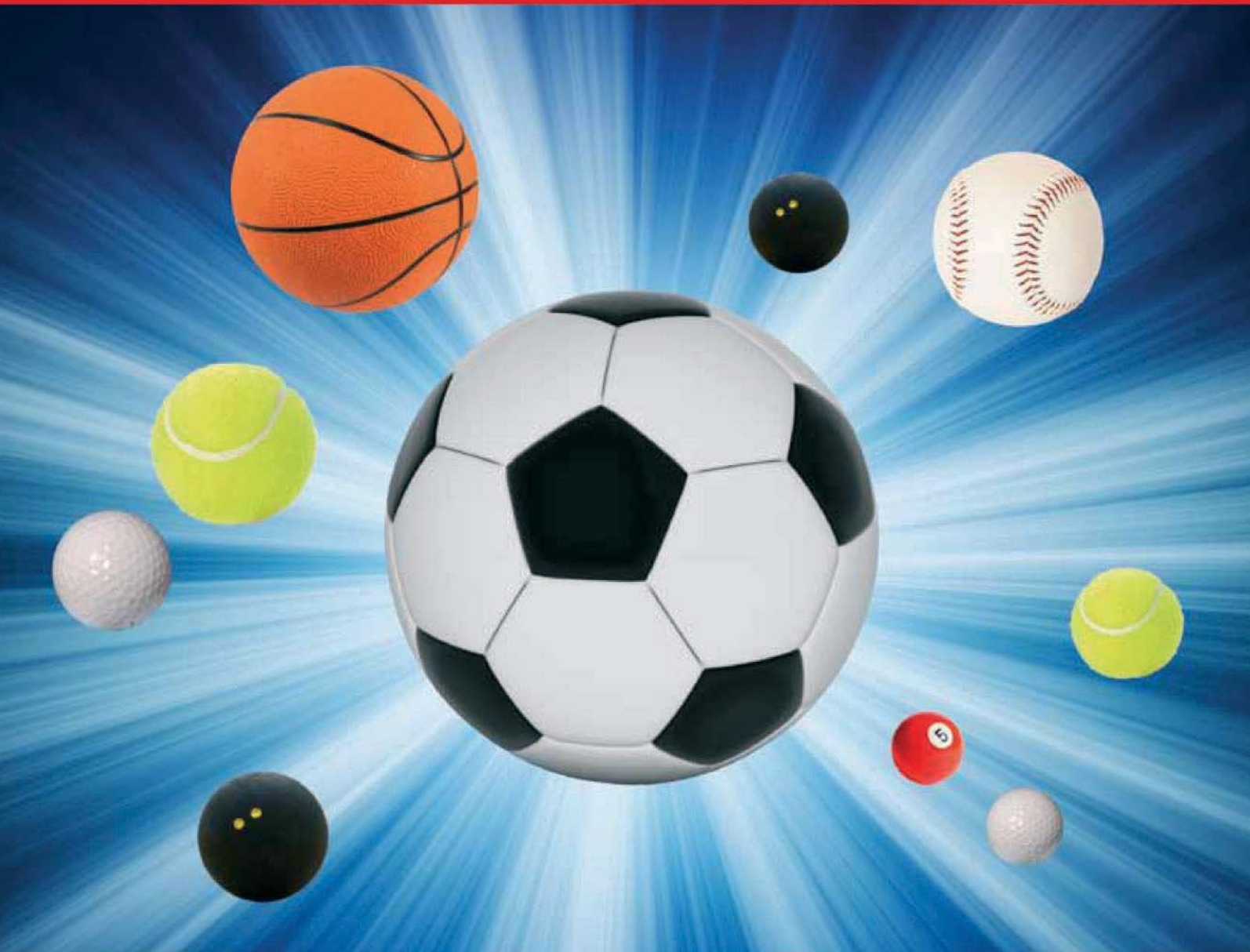
Richard: 'Ons voordeel was dat andere teams geen rekening met ons hielden. Niemand had namelijk ooit gehoord van FC Honka. Zelf wisten we hoe goed we waren. We gingen er elke wedstrijd vanuit dat we zouden winnen.'

Heeft FC Twente jullie op één van die toernooien ontdekt?

Fredrik: 'Ja, we speelden op het toernooi in Varsseveld (Gelderland, red.) waar ook Ajax en PSV aan meededen. We versloegen ze allebei, terwijl scouts van FC Twente stonden te kijken. Uiteindelijk werd Richard uitgeroepen tot beste speler van het toernooi.'

Punt & Van de Weerd Belastingadviseurs

Onafhankelijk • Cliëntgericht • Nationaal en internationaal • Financiële huisarts

www.defiscalisten.nl

**Punt
Van de Weerd** +
BELASTINGADVISEURS

**Fiscale
aangiften
vanaf €175**
excl. BTW

Enkele weken later hing FC Twente met de vader van de broers aan de telefoon. Beide zoons waren de club in positieve zin opgevallen, alleen vond FC Twente de toen 12-jarige Fredrik nog te jong. Richard daarentegen mocht een week komen meetrainen. 'Dit was mijn kans en een logische volgende stap voor een Finse jeugdvoetballer. In Finland heerst er geen voetbalcultuur. Daar is ijshockey volkssport nummer één. Daarnaast maakten Finse voetballers als Jari Litmanen, Sami Hyypiä en Niklas Moisander al naam in Nederland.'

Omdat FC Twente Richard pas een contract kon laten ondertekenen op het moment dat hij 16 was, pendelde hij tot die tijd tussen Finland en Nederland. 'We spraken af dat ik zo nu en dan zou meetrainen en aan toernooien zou deelnemen. Zodra ik 16 was, zou ik direct mijn handtekening onder een contract kunnen zetten.' Dus werden de wegen van Richard en Fredrik gescheiden. Terwijl de oudste van de twee naar Nederland vertrok, bleef Fredrik voor HJK Helsinki spelen, de club waar hij een jaar eerder samen met Richard naartoe was gegaan.

Hoe was het om als 16-jarige jongen alleen naar Nederland te vertrekken?

Richard: 'Het was een moeilijke periode. Ik woonde in een gastgezin, was dus niet helemaal alleen, maar voelde mij wel alleen. Ik miste mijn familie en vrienden en moest wennen aan alle nieuwe dingen hier. Daarbij hielp het niet dat ik in het begin veel geblesseerd was. Ik kon niet doen waarvoor ik naar Nederland was gekomen: voetballen. Ik worstelde me door de weken heen en telde de dagen tot de vakanties af.'

Waar moest je het meest aan wennen in Nederland?

Richard: 'Dat jullie altijd brood eten, echt ongelooflijk. Ik word daar helemaal gek van. In Finland eet je twee keer per dag warm: tussen de middag en 's avonds. Maar hier wordt tijdens de lunch altijd brood gegeten. Inmiddels ben ik er wel aan gewend.'

Heb je wel eens getwijfeld of je de goede keuze had gemaakt?

Richard: 'Nee, ik heb mezelf wel eens afgevraagd waar ik toch aan was begonnen, maar getwijfeld heb ik nooit. Het was altijd mijn droom om voor het voetbal naar het buitenland te vertrekken. Nu kan ik zeggen dat ik mij in die periode zowel als voetballer en als persoon heb ontwikkeld. Ik moest zelfstandig worden op mijn zestiende.'

'Het eerste jaar ben ik naar een internationale school gegaan waar ik instroomde in 5 VWO. Hoewel het zwaar was, mocht ik door naar het volgende jaar. Toch heb ik er toen voor gekozen om dat niet te doen. De combinatie van studeren en voetballen werd me teveel. Daarnaast kreeg ik op de internationale school geen Nederlandse les, terwijl ik me de taal zo snel mogelijk eigen wilde maken.'

Ondertussen was het talent van broer Fredrik ook in Engeland niet onopgemerkt gebleven. Aston Villa en Tottenham Hotspur nodigden hem uit voor een trainingsstage. Lange tijd leek eerstgenoemde club de beste papieren te hebben, tot FC Twente aanklopte. Nu Fredrik bijna zijn zestiende verjaardag vierde, was

ook hij interessant voor de Tukkers. 'Hoewel Engeland het voetballand van mijn dromen is, koos ik bewust voor FC Twente. Ik dacht dat ik mij hier het beste kon ontwikkelen. Bovendien speelde het natuurlijk mee dat Richard ook bij FC Twente voetbalde.'

Heeft hij je veel geholpen de eerste maanden in Nederland?

Fredrik: 'Richard was als een gids voor me. Hij heeft me hier alles geleerd en gaf mij de nodige tips. Zo ben ik bijvoorbeeld niet naar een internationale school gegaan, maar direct gestart met het volgen van Nederlandse lessen.'

Dat is aardig gelukt, zo te horen.

Richard: 'Wij behoren tot de zes procent Finnen die Zweeds als moedertaal heeft. In tegenstelling tot het Fins heeft het Zweeds redelijk wat raakvlakken met het Nederlands. Wij zeggen altijd tegen elkaar dat Nederlands een mix is van Zweeds, Engels en een beetje Duits. Voor ons was de taal daarom vrij eenvoudig te leren. Eigenlijk praten we tegenwoordig overal Nederlands. Alleen thuis spreken we nog Zweeds tegen elkaar. Dat blijft toch het makkelijkst.'

Fredrik: 'Op het Johan Cruijff College, waar ik de studie Sport & Business volg, word ik ook verplicht Nederlands te spreken. Verder worden mijn lestijden aangepast aan mijn trainingstijden. Dat is op die manier prima te combineren. Zodra ik klaar ben met deze opleiding, wil ik me volledig gaan focussen op het voetbal. Dat is toch de reden dat ik naar Nederland ben gekomen.'

Momenteel liggen er bij FC Twente meer dan ooit kansen voor de eigen talenten. De club verkeert in zware financiële problemen. Hierdoor moest zij aan het begin van het seizoen noodgedwongen afscheid nemen van duurbetaalde spelers als Luc Castaignos, Jesús Corona, Andreas Bjelland en Youness

Mokhtar. Die vrijgekomen plekken binnen de A-selectie zijn voornamelijk opgevuld door jeugdexpanten die zich onverwachts snel op het hoogste nationale podium mogen bewijzen. Het logische gevolg is dat de club uit het Oosten - in tegenstelling tot een aantal jaar geleden - niet meer meespeelt om de prijzen, maar onderin de Eredivisie ploetert.

Richard: 'Het is niet goed voor de club dat die zo laag staat. Aan de andere kant biedt deze situatie ook kansen voor ons, nu FC Twente het moet hebben van zelfopgeleide spelers. Onlangs hebben Jeroen van der Lely, Joël Drommel, Hidde ter Avest en Alessio Da Cruz hun debuut gemaakt. Ik heb de afgelopen jaren met al deze jongens samengespeeld. Het wakkert bij mij het verlangen aan om ook mijn officiële debuut te maken. Ik heb het gevoel dat ik er klaar voor ben.'

De Nederlandse jeugdopleidingen worden alom geroemd, tegelijkertijd raakt het Nederlands voetbal in Europa steeds verder achterop. Waar ligt dat volgens jullie aan?

Fredrik: 'In Nederland wordt veel getraind op techniek. Daardoor is iedereen hier technisch zeer begaafd. Maar op andere vlakken schieten clubs in Nederland juist te kort.' Daar haakt Richard gretig op in. 'Laatst speelde ik met Jong-

ALL-NEW JAGUAR XF

THIS IS NOT
BUSINESS AS USUAL.

**VANAF € 46.950
OF € 790 PER MAAND***

De nieuwe Jaguar XF is niet zomaar een auto. Onze nieuwe, efficiënte Ingenium dieselmotor heeft een CO₂-emissie van slechts 104 g/km en daarmee heeft hij een bijtelling van slechts 20%. Bovendien zorgt onze lichtgewicht aluminium structuur voor een unieke rijbeleving.

jaguar.nl

20% BIJTELLING

THE ART OF PERFORMANCE

Min./max gecombineerd verbruik 4,0-8,6 l/100km. CO₂ uitstoot resp. 104-204 g/km. Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Jaguar Care: 3 jaar garantie, assistentie en onderhoud zonder kilometerbeperking.

* Jaguar Fleet & Business Leasing 60 mnd/20.000 km/jaar. Prijswijzigingen voorbehouden.

Finland in een oefenduel tegen Jong-Duitsland. Ik moet eerlijk bekennen dat Jong-Duitsland het beste team is waar ik ooit tegen heb gespeeld. Het waren elf machines waar we tegen voetbalden, echt ongelooflijk. Zij bleven maar doorgaan. Fysiek zijn ze in Duitsland veel verder dan in andere landen. Ik denk dat het met de manier van trainen te maken heeft. Voor mij was het een leermoment. Ik kan op dit vlak nog veel stappen maken.'

In de hoek van hun appartement liggen enkele dumbbells met losse gewichten en een blauw fitnessmatje. Daarnaast staat schuin tegen de muur een optrekstang die in de deuropening kan worden geklemd. Gebruiken de broers de spullen vaak om thuis extra oefeningen te doen? 'In het begin toen we hier woonden wel', zegt Richard. 'Maar hoe hoger het niveau op het veld, hoe minder puf je hebt om thuis nog oefeningen te doen. Na een training met de A-selectie ben ik kapot.'

Hoe is het eigenlijk om als broers samen te wonen in het buitenland?

Beide jongens beginnen te lachen. Dan valt er een stilte voordat Richard zegt: 'Soms is het heel fijn en soms ook lastig. Je bent 24 uur per dag, zeven dagen in de week bij elkaar. Dat geeft wel eens irritaties. Aan de andere kant hebben we ook heel veel steun aan elkaar.'

Fredrik: 'We hebben onze ruzies, al moet ik zeggen dat die minder zijn geworden. In Finland lagen we dagelijks met elkaar in de clinch. Tegenwoordig niet meer. Richard is ouder dan ik. Hij was vroeger altijd de sterkere en dat is helaas nog niet veranderd, moet ik eerlijk bekennen. Daarnaast zijn we ook verstandiger geworden. Wanneer je op jezelf woont, merk je dat je sneller volwassen wordt. Onze Finse vrienden wonen nog bij hun ouders, terwijl wij al twee jaar onze eigen kleren wassen.'

Vorig jaar zaten jullie allebei in de A1 van FC Twente. Zochten jullie elkaar tijdens trainingen op?

Fredrik: 'Het is niet zo dat ik bewust op zoek ging naar mijn broer. Maar ik kan niet ontkennen dat ik hem liever voorbij speel dan de andere verdedigers uit het team. Er is altijd een competitie tussen ons gaande, maar wel op een eerlijke en sportieve manier.' Richard hoort het stilletjes aan en zegt dan met een knipoog: 'Ik pakte Fredrik af en toe extra hard aan als dat kon. Even laten zien wie de baas is.'

Van wie hebben jullie het talent?

Fredrik: 'Onze vader heeft ook altijd gevoetbald, al was dat niveau niet te vergelijken met ons niveau. Wel zijn onze ouders altijd heel sportief geweest. Sporten heeft altijd een centrale plek gehad binnen het gezin. In onze jeugd hebben we, naast het voetbal, allerlei andere sporten geprobeerd: langlaufen, handballen en atletiek. Toen FC Honka zich voor ons meldde, moesten we een definitieve keuze maken. We hebben destijds heel bewust voor het voetbal gekozen. Maar ik denk dat we ook succesvol hadden kunnen zijn in andere sporten. We zijn sportief aangelegd.'

De keuze voor het voetbal heeft niet slecht uitgepakt. Jullie hebben allebei een mooi contract bij FC Twente en laten je bijstaan door Patrick van Diemen en Louis Laros van de VVCS. Hoe bevalt die samenwerking?

Richard: 'In het begin had ik geen zaakwaarnemer. Ik kon het prima zelf af. Maar in het laatste jaar van mijn eerste contract wist ik niet goed wat er ging gebeuren. Ik kon wel wat hulp gebruiken. Via een vriend kwam ik in contact met Patrick en Louis. Het klikte vanaf het eerste moment. Fredrik en ik hebben daarom besloten ons door hen te laten adviseren. Het is fijn om te weten dat zij altijd voor je klaar staan. Ook met niet-gerelateerde voetbalvragen kunnen wij bij hen terecht. Het zijn betrouwbare mensen die je het hoofd niet op hol proberen te brengen.'

Wat is voor jullie de club waarmee zij jullie het hoofd op hol zouden kunnen brengen?

Fredrik: 'Voor mij is dat een club uit de Engelse Premier League. De stages die ik destijds bij Aston Villa en Tottenham Hotspur heb gelopen, hebben heel veel indruk op mij gemaakt. Dat land ademt voetbal. Het lijkt me geweldig in die competitie te spelen. Daarnaast denk ik dat mijn kwaliteiten daar ook goed tot zijn recht zullen komen. Ik moet het hebben van mijn snelheid en fysieke kracht.'

Richard: 'Mijn droomclub is AS Roma. Ik heb daar als kleine jongen een aantal keer meegetraind. Uit die stage is verder niets gekomen, maar nog steeds kijk ik alle wedstrijden van de club. AS Roma heeft toch een plekje in mijn hart veroverd.'

Als jullie dromen uitkomen, betekent het dat jullie wegen gaan scheiden?

Fredrik: 'Het gaat sowieso een keer gebeuren dat we niet meer voor dezelfde club spelen. Dat is overigens helemaal niet erg. Ik zou het juist mooi vinden als straks ieder zijn eigen weg bewandelt. We zijn dan wel broers en spelen ons hele leven al samen, maar ieder heeft zijn eigen carrière.'

Gaan we de gebroeders Jensen nog zien samenspelen in het eerste van FC Twente:

Richard: 'Ik hoop op korte termijn mijn debuut te maken en definitief aan te sluiten bij de A-selectie. Een wedstrijd met Fredrik in het eerste zou natuurlijk heel mooi zijn.'

Daar sluit Fredrik zich volledig bij aan. 'In eerste instantie hoop ik zo snel mogelijk aan te kunnen sluiten bij de beloften om vervolgens met mijn broer in het eerste in een volle Grolsch Veste te spelen.' ●

PIM DE VOS

De hand van God

Tot nu toe was er maar EEN 'hand van God', de hand waarmee Maradonna in een WK finale de bal in het doel sloeg. Zeer onsportief, maar hij noemde het 'de hand van God.' Wat een onsportieve lulsmoes. Maar nu hebben we de hand van FC Utrecht speler Nacer, die weigerde om Helene Hendriks, een (aantrekkelijke) vrouwelijke verslaggever die verstand van voetbal heeft, een hand te geven. Zijn geloofsovertuiging stond hem dat niet toe, zei hij. Je kan daar van vinden wat je wil, maar niemand kan een speler dwingen om een mooie vrouw een hand te geven, de club ook niet. De vrijheid van godsdienst is een grondrecht dat in verdragen en de grondwet is verankerd. Dat geldt ook voor spelers. Maar zouden de clubs dan niet in de arbeidsovereenkomsten met hun spelers een bepaling kunnen opnemen waarin de verplichting van de speler wordt opgenomen om wel een hand te geven aan vrouwelijke supporters, verslaggevers enz.? Ik denk het niet. Dat zou een ongeldige bepaling kunnen zijn, omdat de vrijheid van godsdienst als grondrecht voor alles gaat.

Maar het is toch een lastige vraag. Stel dat in het vrouwenteam van Utrecht een geweldige vrouwelijke speler zou spelen, die vanwege haar geloof in eens gaat weigeren om in een korte broek te spelen. Stel, ze wil vanwege haar geloofsovertuiging alleen spelen in een lange broek die haar benen bedekt en met een hoofddoek om die haar haar en hals volledig covert. Wil je dat als club? Het is een teamsport en je wil dat alle spelers zich op dezelfde wijze correct kleden en je wil natuurlijk dat ze kunnen koppen, wat lastig is met een hoofddoek. Een vrouwelijke speler weet dat als zij het contract

tekent of lid van de vereniging wordt en kan dan naar mijn mening niet afdwingen dat die afwijkende kleding wordt toegestaan. Dan gaat zij maar ergens anders spelen waar die kleding wel is toegestaan. Mannelijke spelers horen ook het voorgeschreven voetbaltenue te dragen.

Acteren hoort niet

De trainer van ADO Den Haag gaf zijn doelman opdracht om duizeligheid als gevolg van een te lage bloedsuikerspiegel te veinzen. Omdat het spel werd stilgelegd, had de trainer tijd om spelers te instrueren. Het was een schandelijke opdracht van een trainer aan een speler. Met je gezondheid hoor je niet te spotten en het is super onsportief. Zo naai je je tegenstander. Dit gedrag had ik van deze trainer niet verwacht. De keeper had dat acteren natuurlijk moeten weigeren. Hij is Charley Sheen niet! Een trainer mag dat vals spelen niet van een speler vragen, ook niet als dat in China wel toegestaan zou zijn... ●

Pim de Vos

**HET LAATSTE VOETBALNIEUWS
LEES JE ALS EERSTE IN
DE TELEGRAAF TELESPOORT**

BEL GRATIS VOOR EEN (PROEF)ABONNEMENT: 0800-0567
of ga naar www.telegraaf.nl/kiosk en klik op abonnementen.

Vermogen om te scoren begint met ambitie

www.defiscalisten.nl

Volg ons via

www.twitter.com/defiscalisten

www.linkedin.com/in/defiscalisten

Parkstraat 20
Postbus 79
2501 CB Den Haag
T +31 (0)70 3 025 825
F +31 (0)70 3 025 820
info@defiscalisten.nl

**Punt
Van de Weerd** +
BELASTINGADVISEURS